

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 14 lutego 1936 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 15 marca 1934 r. zawierającej „Ordynację Podatkową“.

(1) Na podstawie art. 4 ust. (2) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 13) ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 15 marca 1934 r., zawierającej „Ordynację Podatkową“ (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 346) z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, wprowadzonych:

1) ustawą z dnia 26 marca 1935 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o spłacie zaległości podatkowych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 202),

2) ustawą z dnia 18 marca 1935 r. o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych oraz w składkach i opłatach na rzecz prawnopublicznych instytucyj ubezpieczeń (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr. 8, poz. 88),

3) dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 505),

4) dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. w sprawie zmiany ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 518),

5) dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 9),

6) dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 13),

7) dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 14),

8) dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. w sprawie zmiany niektórych przepisów, dotyczących państwowego podatku przemysłowego i opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 15),

9) rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. — kodeks handlowy (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 502),

oraz z nową numeracją działów, rozdziałów, artykułów, paragrafów i punktów.

(2) Podany w załączniku tekst nie obejmuje ustępu (1) art. 5 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 13), jako niewłączonego przez ten dekret do tekstu ustawy, a który między innymi stanowi, że do wymiaru podatków: od nieruchomości w gminach miejskich i od niektórych budynków w gminach wiejskich tudzież od placów budowlanych za lata do roku 1935 włącznie, do odpowiedzialności za należności z tytułu tych podatków oraz do władz, powołanych do rozstrzygnięcia odwołań w sprawie tych podatków, — stosuje się przepisy ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie wyżej wymienionego dekretu.

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Załącznik do obw. Min. Sk. z dnia
14 lutego 1936 r. (poz. 134).

U S T A W A

z dnia 15 marca 1934 r.

ORDYNACJA PODATKOWA.

C Z Ę Ś Ć I.

PRZEPISY OGÓLNE.

D Z I A Ł I.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE.

Art. 1.

Postępowanie w sprawach podatków państwowych:

- 1) gruntowego,
  - 2) od nieruchomości,
  - 3) od lokali,
  - 4) od energii elektrycznej,
  - 5) przemysłowego,
  - 6) dochodowego,
  - 7) nadzwyczajnego od niektórych zajęć zawodowych,
  - 8) wojskowego, pobieranego w postaci dodatku do podatku dochodowego,
  - 9) od kapitałów i rent,
- podlega przepisom ordynacji podatkowej.

Art. 2.

§ 1. Ordynację podatkową stosuje się również do tych dodatków państwowych i samorządowych, które są pobierane wraz z powyższymi podatkami.

§ 2. Ministrowie Spraw Wewnętrznych i Skarbu mogą rozciągnąć moc obowiązującą wszystkich lub niektórych przepisów niniejszej ordynacji także na wszystkie, lub niektóre samoistne podatki na rzecz związków samorządowych.

Art. 3.

W sprawach, uregulowanych niniejszą ordynacją, mogą być zawierane umowy na zasadach wzajemności oraz wydawane przez Radę Ministrów zarządzenia odwoławcze.

D Z I A Ł II.

WŁADZE I ICH WŁAŚCIWOŚĆ.

Rozdział I.

Właściwość rzeczowa.

Art. 4.

Ogólny i naczelny nadzór nad sprawami podatków oraz piecza nad ściśłem i jednolitością wykonywaniem przepisów w zakresie tych podatków należy do Ministra Skarbu.

Art. 5.

Do zarządu podatkami, objętymi niniejszą ordynacją, oraz do załatwiania związanych z tem spraw powołane są następujące władze skarbowe:

urzędy skarbowe, izby skarbowe, utworzone przy tych izbach komisje odwoławcze oraz Minister Skarbu.

Art. 6.

Ilekrót w ordynacji niniejszej jest mowa o izbach skarbowych, odnosi się to również do wydziału skarbowego województwa śląskiego, a gdzie jest mowa o dyrektorze izby skarbowej — do naczelnika wydziału skarbowego urzędu wojewódzkiego śląskiego.

Art. 7.

§ 1. Pierwszą instancją w sprawach podatków są urzędy skarbowe, drugą zaś instancją — izby skarbowe; izby skarbowe sprawują również nadzór nad czynnościami władz pierwszej instancji.

§ 2. Upoważnia się Ministra Skarbu do przekazywania załatwienia niektórych spraw podatkowych w pierwszej instancji izbom skarbowym; dla tych spraw drugą instancją jest Minister Skarbu.

Art. 8.

Przy izbach skarbowych działają komisje odwoławcze, jako władze powołane do rozstrzygania odwołań w sprawach wymiaru przez urzędy skarbowe podatków przemysłowego od obrotu i dochodowego (Dział I).

Art. 9.

§ 1. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzeń poruczać wymiar niektórych spośród wymienionych w art. 1 podatków związkom samorządowym oraz przyznawać im za wykonanie poruczonych czynności odpowiednie wynagrodzenie. Rozporządzenia te ustalają zakres uprawnień i obowiązków związków samorządowych, jako władz wymiarowych, oraz zasady postępowania odwoławczego.

§ 2. Minister Skarbu w porozumieniu z interesowanymi ministrami może zlecić władzom samorządu terytorjalnego lub gospodarczego, innym organizacjom publiczno-prawnym lub dobrowolnym organizacjom zawodowym oraz organom tych władz i organizacji — pobór wyszczególnionych w art. 1 podatków, bądź też zaliczek i przedpłat na poczet tych podatków od wszystkich płatników lub niektórych grup płatników, jak również ustalić wysokość wynagrodzenia za te czynności.

Rozdział II.

Właściwość miejscowa.

Art. 10.

Właściwość miejscową dla wymiaru podatków gruntowego, od nieruchomości i od lokali określa się według miejsca położenia przedmiotu podatku.

Art. 11.

§ 1. Właściwość miejscową dla nabycia świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych określa się według miejsca położenia zakładów handlowych i przemysłowych, lub należących do nich skła-

dów, albo według miejsca wykonywania przedsiębiorstw i osobistych zajęć przemysłowych.

§ 2. Świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne wydaje kasa właściwego urzędu skarbowego.

Art. 12.

§ 1. Właściwość miejscową dla wymiaru podatku przemysłowego od obrotu określa się według miejsca, w którym znajdują się zakłady handlowe i przemysłowe, albo w którym wykonywa się przedsiębiorstwa na zysk obliczone, osobiste zajęcia przemysłowe oraz samodzielne wolne zajęcia zawodowe.

§ 2. Dla osób prawnych miejscowo właściwą jest ta władza wymiarowa, w której okręgu znajduje się siedziba osoby prawnej.

§ 3. Jeżeli siedziba przedsiębiorstwa znajduje się zagranicą, wówczas właściwość określa się według tego miejsca na obszarze Państwa Polskiego, w którym znajduje się przedstawicielstwo przedsiębiorstwa, albo w którym zamieszkuje jego pełnomocnik.

Art. 13.

Za miejsce wykonywania (art. 11 i 12) samodzielnego wolnego zajęcia zawodowego, osobistego zajęcia przemysłowego, skupu zawodowego lub handlu wędrownego, uważa się miejsce zamieszkania osoby wykonywającej zajęcia lub handel. Za miejsce wykonywania samoistnych robót i dostaw, prowadzonych w kilku okręgach, uważa się miejsce, w którym zawarto umowę.

Art. 14.

§ 1. Właściwość miejscową dla wymiaru podatku dochodowego (Dział I) i wojskowego, pobieranego w postaci dodatku do podatku dochodowego, określa się według miejsca, w którym płatnik w dniu 15 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy miał siedzibę lub miejsce zamieszkania, albo w braku tegoż — miejsce pobytu.

§ 2. Jeżeli pod tym względem zachodzi wątpliwość, wymierza się podatek w tym okręgu, w którym znajdują się podlegające podatkowi źródła dochodu.

§ 3. Jeżeli źródła dochodu znajdują się w kilku okręgach wymiarowych, wymierza się podatek w tym okręgu, w którym znajduje się większa część lub też główne źródło dochodu.

§ 4. Jeżeli płatnik nie ma w kraju siedziby, miejsca zamieszkania lub pobytu, wymierza się podatek w tym okręgu, w którym znajdują się podlegające podatkowi źródła dochodu.

§ 5. Jeżeli źródła dochodu takiego płatnika znajdują się w kilku okręgach wymiarowych, wymierza się podatek w tym okręgu, w którym znajduje się większa część lub też główne źródło dochodu.

§ 6. Dla spadków wakujących właściwą władzą wymiarową jest ostatnio właściwa władza wymiarowa dla zmarłego.

§ 7. Jeżeli w sposób, przewidziany w § 1—6, nie można ustalić właściwości miejscowej, — właściwą będzie władza, w której okręgu płatnik miał ostatnio miejsce zamieszkania.

Art. 15.

§ 1. Dla wymiaru podatku dochodowego według Działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym, z wyjątkiem podatku dochodowego od emerytur, właściwość miejscową władz wymiarowych określa się według miejsca zatrudnienia pracownika.

§ 2. Miejscem zatrudnienia jest stałe miejsce pracy pracownika (fabryka, warsztat, biuro, magazyn, gospodarstwo wiejskie, domowe, urząd i t. p.).

§ 3. Stałe miejsce pracy pozostaje miejscem zatrudnienia nawet wtedy, gdy pracownik na zlecenie służbodawcy wykonywa krótkotrwale roboty poza stałym miejscem pracy.

§ 4. Miejscem zatrudnienia pracownika, którego służbodawca najmuje do robót, wykonywanych w okręgach coraz to innych urzędów skarbowych, jak np. w przedsiębiorstwach budowlanych, budowy dróg, kanałów i t. p., jest siedziba lokalnego kierownictwa robót.

§ 5. Dla wymiaru podatku dochodowego od emerytur (Dział II) właściwość miejscową władz wymiarowych określa się według miejsca siedziby pracodawcy, wypłacającego emeryturę.

§ 6. Dla wymiaru różnicy w podatku dochodowym (Dział II) właściwą jest władza skarbową miejsca zamieszkania płatnika, a w braku tegoż — miejsca pobytu.

Art. 16.

Właściwość miejscową dla wymiaru podatku od kapitałów i rent określa się według prawnej siedziby zarządu instytucji i przedsiębiorstw obowiązanych do opłacania tego podatku.

Art. 17.

Właściwość miejscową dla wymiaru podatku od energii elektrycznej określa się według siedziby sprzedawcy energii elektrycznej.

Art. 18.

Spory o właściwość miejscową między władzami skarbowymi I instancji, podległymi jednej izbie skarbowej, rozstrzyga izba skarbową, natomiast spory między takimiż władzami, podległymi różnym izbom skarbowym, tudzież spory między izbami skarbowymi rozstrzyga Minister Skarbu.

Art. 19.

W przypadkach, gdzie dla ustalenia właściwości miejscowej nie wystarczają przepisy niniejszego rozdziału, — rozstrzyga o właściwości Minister Skarbu.

Art. 20.

Minister Skarbu może przekazać sprawę w całości lub w części innej władzy I lub II instancji, jeżeli zachodzi ważna potrzeba wyłączenia sprawy z pod kompetencji władzy miejscowo dla niej właściwej.

DZIAŁ III.

TAJEMNICA URZĘDOWA I WYŁĄCZENIE URZĘDNIKÓW.

Art. 21.

Urzednicy i inni funkcjonariusze winni utrzymywać w najściślejszej tajemnicy wszelkie wiadomo-

ści o stosunkach majątkowych i dochodowych płatników i osób trzecich, uzyskane przy wykonywaniu obowiązków służbowych. Zachowanie tajemnicy obowiązuje ich również po rozwiązaniu stosunku służbowego.

Art. 22.

Urzędnik powinien się wyłączyć:

- a) w sprawie, w której sam jest płatnikiem, albo pozostaje do płatnika w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może oddziaływać na jego osobiste prawa i obowiązki;
- b) w sprawie jego małżonka, krewnych do trzeciego i powinowatych do drugiego stopnia włącznie;
- c) w sprawie swych rodziców przybranych, dzieci przysposobionych oraz osób, będących pod jego opieką lub kuratela;
- d) w sprawie, w której jest lub był pełnomocnikiem płatnika;
- e) w sprawie, spowodu której wszczęto przeciw niemu postępowanie dyscyplinarne lub karno - sądowe;
- f) w sprawie, w której brał udział w wydawaniu orzeczeń lub postanowień w I instancji.

DZIAŁ IV.

KOMISJE I SEKCJE ODWOŁAWCZE.

Art. 23.

§ 1. W okręgu każdej izby skarbowej tworzy się komisję odwoławczą do rozstrzygania odwołań od wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i dochodowego.

§ 2. Minister Skarbu może w razie potrzeby utworzyć w okręgu jednej izby skarbowej więcej niż jedną komisję odwoławczą i określić ich zakres działania.

Art. 24.

§ 1. Komisje odwoławcze powołuje się na okres dwuletni. Minister Skarbu może tę kadencję przedłużyć na następne dwa lata.

§ 2. Minister Skarbu może rozwiązać komisję odwoławczą przed upływem kadencji i zarządzić ponowne jej skompletowanie.

§ 3. Komisja składa się z przewodniczącego oraz z 24 lub 36 członków i tyluż ich zastępców. Przewodniczącym komisji odwoławczej jest mianowany przez Ministra Skarbu urzędnik Ministerstwa Skarbu I kategorii, posiadający przynajmniej pięcioletnią służbę w dziale podatków bezpośrednich.

§ 4. Minister Skarbu może mianować stałego zastępcę przewodniczącego komisji odwoławczej. Zastępcą przewodniczącego komisji odwoławczej powinien odpowiadać warunkom, przewidzianym dla przewodniczącego (§ 3).

§ 5. Minister Skarbu mianuje na wniosek dyrektora izby skarbowej 12 lub 18 członków i tyluż zastępców z grona płatników podatku przemysłowego od obrotu lub dochodowego (Dział I) w okręgu izby oraz powołuje 12 lub 18 członków i tyluż zastępców spośród kandydatów, przedstawionych za pośrednictwem dyrektora izby skarbowej z grona płatników podatku

przemysłowego od obrotu lub dochodowego (Dział I) w podwójnej ilości: 1) przez organizacje samorządu gospodarczego, 2) przez organizacje samorządu wolnych zawodów (Rady Adwokackie, Izby Lekarskie).

§ 6. Członkowie komisji (zastępcy) mogą być mianowani (powołani) na następną kadencję.

Art. 25.

§ 1. Przy mianowaniu i powołaniu członków i ich zastępców należy mieć na względzie, by wszystkie kategorie płatników były, o ile możliwości, równomiernie reprezentowane.

§ 2. Jeżeli związki i organizacje, o których mowa wyżej, nie przedstawiają kandydatów na członków i ich zastępców w wyznaczonym co najmniej jednomiesięcznym terminie, wówczas także i pozostałych członków i zastępców zamianuje Minister Skarbu na wniosek dyrektora izby skarbowej spośród płatników podatku przemysłowego od obrotu lub dochodowego.

Art. 26.

Członkami i zastępcami członków komisji odwoławczej mogą być jedynie obywatele Rzeczypospolitej, którzy ukończyli trzydziesty rok życia, korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich i nie byli karani za przestępstwa na szkodę Skarbu Państwa.

Art. 27.

§ 1. Od pełnienia czynności członka lub zastępcy członka komisji mogą się uchylić posłowie i członkowie Senatu, duchowni prawnie uznanych związków religijnych, osoby w wieku ponad 60 lat, osoby, które spowodu kalectwa lub ułomności nie są w możności spełniać obowiązków członków komisji, wreszcie osoby, które przez 6 lat nieprzerwanie pełniły już te obowiązki.

§ 2. Żołnierze, pełniący czynną służbę wojskową, wolni są od pełnienia obowiązków członków i zastępców członków komisji odwoławczych.

Art. 28.

§ 1. Mandat członka komisji i zastępcy członka jest honorowy.

§ 2. Członkom i zastępcom zwraca się poniesione koszty podróży i wypłaca diety według norm, przewidzianych dla radców we władzach i urzędach bezpośrednio podległych władzy naczelnej. Prawo do diet mają również członkowie i zastępcy, zamieszkali w siedzibie komisji odwoławczej.

Art. 29.

§ 1. Mandat członka (zastępcy członka) komisji wygasa z upływem okresu, na jaki członek (zastępcą) został mianowany (powołany), gdy członek (zastępcą) utraci warunki piastowania mandatu (art. 26), lub gdy członek (zastępcą) przestanie być płatnikiem w podatkach: przemysłowym od obrotu, lub dochodowym na skutek utraty źródła dochodu w danym okręgu.

§ 2. Członek (zastępcą) traci mandat, jeżeli bez usprawiedliwienia przyczyn nie przybył na trzy kolejne posiedzenia.

§ 3. O wygaśnięciu lub utracie mandatu orzeka przewodniczący komisji odwoławczej. Od postanowienia tego służy zażalenie do Ministra Skarbu w terminie 14-tu dni po doręczeniu postanowienia.

§ 4. Minister Skarbu może z ważnych przyczyn zwolnić członka (zastępcę członka) komisji odwoławczej przed upływem czasu, na który był powołany.

§ 5. W przypadkach, wymienionych w paragrafach poprzednich, mianuje się (powołuje się) na pozostały okres urzędowania nowych członków (zastępców), trybem, wskazanym w art. 24.

Art. 30.

§ 1. Przewodniczący, jako też członkowie komisji i ich zastępcy, powinni w czasie pełnienia swych czynności przestrzegać postanowień ustaw podatkowych i przepisów niniejszej ordynacji, postępować bezstronnie bez względu na osobę płatnika i inne osoby oraz przedsiębiorstwa i według najlepszej wiedzy i sumienia, oraz zachować w ścisłej tajemnicy przebieg obrad, jak również stosunki płatnika i osób trzecich, o których powzięli wiadomości w związku z piastowaniem mandatu. Zachowanie tajemnicy obowiązuje również po ustaniu mandatu.

§ 2. Członkowie (zastępcy członków) komisji, nie będący urzędnikami państwowymi, obowiązani są na wstępie swego urzędowania, po uprzednim zwróceniu ich uwagi przez przewodniczącego na odnośne postanowienia art. 254 kodeksu karnego, złożyć następujące ślubowanie:

„Ślubuję, że w czasie pełnienia czynności członka komisji (zastępcy członka) postępować będę w myśl przepisów prawa bezstronnie i według najlepszej wiedzy i sumienia oraz, że wszystko, co dojdzie do mej wiadomości w związku z pełnieniem mandatu członka (zastępcy członka) komisji, a w szczególności wiadomości o przebiegu obrad i o stosunkach płatników, zachowam w tajemnicy również po ustaniu mandatu”.

§ 3. Ślubowanie składa się przez powtórzenie słów ślubowania i podanie ręki przewodniczącemu. O złożeniu ślubowania należy sporządzić protokół, który podpisuje ślubujący oraz przewodniczący komisji.

Art. 31.

§ 1. Komisja odwoławcza obraduje i orzeka bądź w pełnym składzie (art. 24), bądź w sekcjach, złożonych z przewodniczącego oraz 6 członków, w tem 3 z grupy mianowanych.

§ 2. Przewodniczący komisji odwoławczej osobiście przewodniczy zarówno w komisji, jak i w poszczególnych sekcjach i tylko w razie niemożności zastępuje go jego stały zastępca (art. 24 § 4). W wyjątkowych przypadkach Minister Skarbu może upoważnić do zastąpienia przewodniczącego komisji odwoławczej lub jego zastępcę przez innego urzędnika, posiadającego przynajmniej 5-letnią służbę w dziale podatków bezpośrednich.

§ 3. Przewodniczący komisji odwoławczej zwołuje komisję lub poszczególne sekcje, kieruje ich czynnościami i czuwa nad prawidłowym stosowaniem ustaw podatkowych i przepisów niniejszej ordynacji.

§ 4. Do referowania spraw w komisji lub w sekcjach i do prowadzenia protokółów posiedzeń mogą być powoływani urzędnicy izby skarbowej.

Art. 32.

§ 1. Komisje odwoławcze w pełnym składzie obradują i orzekają w przypadkach, wskazanych w art. 33 § 2, oraz opinują opracowane przez izby skarbowe projekty norm szacunkowych dla podatków. Normy te zatwierdza Minister Skarbu po wysłuchaniu opinii właściwych samorządów gospodarczych.

§ 2. Bliższe postanowienia w tym względzie wyda Minister Skarbu.

Art. 33.

§ 1. Przewodniczący komisji odwoławczej wyłącza ze składu komisji poszczególne sekcje w ten sposób, by w skład danej sekcji wchodziła, o ile możliwości, połowa członków z tej kategorii płatników, których odwołania będą przedmiotem obrad sekcji.

§ 2. Zasadniczo sekcje rozstrzygają odwołania ostatecznie. Jeżeli jednak przewodniczący komisji odwoławczej uzna, że uchwała sekcji narusza przepisy ustaw podatkowych lub rażąco odbiega od danych, zawartych w aktach wymiarowych, powinien przekazać sprawę komisji odwoławczej, która orzeka ostatecznie.

Art. 34.

Komisja i sekcja jest zdolna do powzięcia uchwał, jeżeli na posiedzeniu komisji obecnych jest przynajmniej 8, a na posiedzeniu sekcji przynajmniej 2 członków, oprócz przewodniczącego.

Art. 35.

§ 1. Uchwały w komisji i w sekcjach zapadają bezwzględłą większością głosów osób, biorących udział w głosowaniu; przewodniczący nie głosuje, lecz jedynie rozstrzyga w razie równości głosów.

§ 2. Jeżeli przy głosowaniu nad wysokością pewnej cyfry nie można osiągnąć bezwzględnej większości głosów, wówczas głosy, oddane na cyfrę najniekorzystniejszą dla płatnika, należy doliczać do głosów, które padły na najbliższe korzystniejsze dla płatnika cyfry, tak długo, aż osiągnięte się bezwzględną większość.

Art. 36.

§ 1. Członek (zastępca członka) powinien opuścić posiedzenie komisji lub sekcji na czas narady i powzięcia uchwały, gdy na posiedzeniu jest rozpatrywana sprawa opodatkowania jego samego lub osoby, z którą pozostaje w stosunku małżeństwa, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, a w linii bocznej do drugiego stopnia, lub też w stosunku opieki lub przysposobienia, jak również, jeżeli rozpatrywana jest sprawa jego pracodawcy lub pracownika, albo kogokolwiek, którego jest prawnym zastępcą lub pełnomocnikiem, wreszcie, jeżeli jest współwłaścicielem lub udziałowcem przedsiębiorstwa, dla którego komisja lub sekcja określa podatek.

§ 2. Gdy wymienione w poprzednim paragrafie przeszkody dotyczą przewodniczącego, wówczas powinien on oddać przewodnictwo obrad swemu za-

stępcy, zastępca zaś — innemu urzędnikowi, wyznaczonemu przez przewodniczącego komisji odwoławczej.

Art. 37.

Z obrad i uchwał komisji i sekcji sporządza się protokoły, które podpisują przewodniczący i przynajmniej 2 członków obecnych na posiedzeniu.

DZIAŁ V.

ORZECZENIA I POSTANOWIENIA.

Art. 38.

Władze skarbowe wydają orzeczenia i postanowienia.

Art. 39.

§ 1. Orzeczeniem jest akt władzy skarbowej, wydany w toku postępowania wymiarowego i odwoławczego, mocą którego nakłada się, zmniejsza lub uchyla podatek lub grzywnę.

§ 2. Wszelkie inne akty są postanowieniami.

Art. 40.

O ile poszczególne przepisy niniejszej ordynacji inaczej nie stanowią, każde orzeczenie i postanowienie powinno zawierać nazwę władzy, wymienienie osoby, do której jest skierowane, datę, osnovę, powołanie się na podstawę prawną, podpis lub pieczęć władzy i pouczenie co do terminu i trybu zaskarżenia.

Art. 41.

Jeżeli władza błędnie objaśni płatnika bądź co do terminu wniesienia odwołania lub zażalenia, bądź co do dalszego toku instancji, to objaśnienie takie nie może pociągnąć ujemnych skutków dla płatnika w razie zastosowania się do takiego objaśnienia. Odwołanie lub zażalenie, wniesione w terminie wyznaczonym, chociażby po upływie właściwego terminu ustawowego, uważa się za wniesione w terminie, jeżeli zaś błędnie objaśniono płatnika co do toku instancji, albo jeżeli wogóle nie objaśniono płatnika o przysługującym mu prawie wniesienia odwołania lub zażalenia, może on w ciągu 14 dni po doręczeniu orzeczenia żądać od władzy takiego objaśnienia. Wówczas termin do wniesienia odwołania lub zażalenia liczy się od dnia następnego po otrzymaniu objaśnienia.

Art. 42.

O ile przepisy niniejszej ordynacji inaczej nie stanowią, orzeczenia lub postanowienia, przeciw którym nie jest dopuszczalne odwołanie lub zażalenie w toku instancji, są ostateczne. Orzeczenie lub postanowienie ma być podane pisemnie do wiadomości płatników; za zgodą płatnika może być ono również podane mu ustnie do wiadomości. Ustne zawiadomienie potwierdzi płatnik swoim podpisem i datą na akcie, zawierającym załatwienie.

DZIAŁ VI.

OBOWIĄZEK PODATKOWY.

Art. 43.

Poszczególne ustawy podatkowe określają, kiedy powstaje obowiązek podatkowy i odpowiadające mu prawo Państwa do wymiaru podatku.

Art. 44.

§ 1. Jeżeli termin wykonania zobowiązania podatkowego nie jest ściśle określony w ustawie podatkowej, zobowiązanie podatkowe powstaje z chwilą ustalenia kwoty podatku przez właściwą władzę.

§ 2. Zobowiązanie podatkowe staje się wymagalnym z upływem terminu płatności, określonego w ustawie podatkowej lub ustalonego w myśl § 1.

§ 3. Zobowiązanie podatkowe obejmuje zarówno podatek i wszelkiego rodzaju dodatki do podatku, jak również należności uboczne, a mianowicie odsetki i koszty przymusowego ściągnięcia.

Art. 45.

Obowiązek podatkowy wygasa na skutek powstania okoliczności, określonych w poszczególnych ustawach podatkowych.

Art. 46.

Zobowiązanie podatkowe wygasa przez: 1) zapłatę lub przymusowe ściągnięcie, 2) umorzenie, 3) przedawnienie.

DZIAŁ VII.

PŁATNICY I ICH ZASTĘPCY.

Art. 47.

Płatnikiem w rozumieniu niniejszej ordynacji jest każda osoba fizyczna (spadek wakujący) lub prawna, podlegająca w myśl poszczególnych ustaw podatkowych obowiązkowi podatkowemu.

Art. 48.

Do działań w sprawach podatkowych, a w szczególności do składania zeznań, do udzielania wyjaśnień, odpowiedzi na zapytania i przedstawione wątpliwości, zdolni są płatnicy, którzy w myśl przepisów prawa cywilnego posiadają zdolność do działań prawnych.

Art. 49.

§ 1. Imieniem płatników, nie mających zdolności do działań prawnych, działają ich zastępcy prawni.

§ 2. Imieniem osób prawnych i spółek handlowych działają osoby, uprawnione do zastępstwa z mocy statutu, aktu fundacyjnego, umowy spółki i t. p.

§ 3. Imieniem spadków wakujących działają osoby, sprawujące zarząd majątku masy spadkowej.

§ 4. Jeżeli nie jest pewne, kto jest upoważniony do występowania w imieniu spadku lub innego pozostałego majątku, to na wniosek właściwej władzy skarbowej sąd wyznaczy kuratora.

§ 5. Co do płatników nieobecnych lub niezdolnych do działań prawnych, a nie mających zastępcy prawnego, może właściwa władza skarbowa wystąpić do sądu z wnioskiem o wyznaczenie takiego zastępcy.

Art. 50.

§ 1. Płatnik może ustanowić pełnomocnika.

§ 2. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie, przyczem władza skarbowa może żądać

uwierzytelnienia podpisu na pełnomocnictwie z wyjątkiem przypadków, gdy pełnomocnikiem jest adwokat.

Art. 51.

§ 1. Płatnicy, przebywający stale zagranicą, obowiązani są wyznaczyć pełnomocnika, mieszkającego w kraju.

§ 2. Jeżeli siedziba zarządu przedsiębiorstwa, wykonywanego w kraju, znajduje się zagranicą, zarząd przedsiębiorstwa powinien ustanowić pełnomocnika, mieszkającego w kraju stale.

§ 3. O ustanowieniu pełnomocnika należy zawiadomić właściwą władzę skarbową.

§ 4. Nieustanowienie pełnomocnika uprawnia właściwe władze skarbowe do zastosowania postanowień art. 49 § 5.

Art. 52.

Przepisy, dotyczące płatników, odnoszą się odpowiednio do ich prawnych zastępców, pełnomocników, zarządców masy spadkowej i kuratorów.

CZĘŚĆ II.

POSTĘPOWANIE PRZY WYMIARZE PODATKÓW.

DZIAŁ I.

POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE.

Rozdział I.

Zbieranie danych ewidencyjnych.

Art. 53.

§ 1. Zarządy gmin wiejskich obowiązane są do sporządzania i dostarczania właściwym władzom skarbowym na ich żądanie wykazów, obejmujących wszystkie osoby, które na terenie gminy:

- a) posiadają nieruchomości gruntowe,
- b) posiadają nieruchomości budynkowe, wynajmowane lub odstępowane sposobem darmym osobom trzecim, lub zajmowane w całości lub też częściowo przez właścicieli, z wyłączeniem budynków, wchodzących w skład gospodarstw rolnych,
- c) posiadają budynki o charakterze dochodowym lub zarobkowym, a nie związane z produkcją rolną, zarówno domy mieszkalne, jak i budowle, przeznaczone na pomieszczenie zakładów przemysłowych i handlowych,
- d) posiadają przedsiębiorstwa handlowe lub przemysłowe,
- e) wykonywają zajęcia zawodowe i wszelkie inne zatrudnienia o celach zarobkowych.

§ 2. W wykazie nieruchomości gruntowych należy wskazać ich obszar i rodzaj użytkowania.

Art. 54.

Zarządy gmin miejskich są obowiązane do sporządzania i dostarczania właściwym urządowi skarbowym na ich żądanie wykazów nieruchomości budyn-

kowych, położonych na terenie miast, z podaniem roku wybudowania, jeśli budowa została ukończona po dniu 31 grudnia 1921 r., oraz wykazów nieruchomości gruntowych, położonych na terenie miast.

Art. 55.

W przypadkach scalenia gruntów, należących do podatkowych jednostek zbiorowych, właściwa władza powiatowa administracji ogólnej powinna donieść o tem urzędowi skarbowemu w terminie 30 dni po uprawomocnieniu się orzeczenia, zatwierdzającego scalenie. Nadto władza ta obowiązana jest przestać właściwemu urzędowi skarbowemu w oryginałach lub odpisach wszelkie, wynikające ze scalenia dokumenty, związane z obszarem i klasyfikacją scalonych przestrzeni.

Art. 56.

§ 1. Urzędy wojewódzkie obowiązane są do zawiadamiania właściwych władz skarbowych w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku o zarejestrowanych i wykreślonych u nich osobach, uprawiających wolne zawody (lekarzy, inżynierów, mierniczych, dentystów i t. p.).

§ 2. Władze przemysłowe I instancji obowiązane są zawiadamiać właściwe władze skarbowe o wydanych przez nie kartach rzemieślniczych.

Art. 57.

§ 1. Sądy obowiązane są do zawiadamiania właściwych władz skarbowych w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku o nowozarejestrowanych biegłych, tłumaczach przysięgłych, notariuszach, pisarzach hipotecznych i komornikach oraz do zawiadamiania właściwych władz skarbowych w ciągu 7 dni po dokonaniu rejestracji o pierwszym wpisie nowych firm do rejestru handlowego i zmianach, wprowadzonych do rejestru firm już zarejestrowanych.

§ 2. Rady adwokackie obowiązane są w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku zawiadamiać władze skarbowe o wszelkich zmianach, zachodzących w liście adwokatów.

Art. 58.

§ 1. Właściciele nieruchomości budynkowych, położonych na terenie miast oraz tych miejscowości w gminach wiejskich, które określi corocznie zapomocą obwieszczenia izba skarbowa, obowiązani są do sporządzania i dostarczania urzędowi skarbowemu w terminie do dnia 15 stycznia każdego roku, według stanu z dnia 15 grudnia poprzedniego roku, wykazów, wyszczególniających wszystkie lokale, znajdujące się w ich nieruchomościach, tak mieszkalne jak i handlowe lub przemysłowe, z podaniem ilości pomieszczeń, charakteru ich użytkowania, wysokości czynszu rocznego lub rocznej wartości czynszowej oraz nazwisk i imion osób, zajmujących lokale.

§ 2. Właściciele nieruchomości gruntowych, położonych na terenie miast, obowiązani są do sporządzania i dostarczania właściwym urządowi skarbowemu w terminie, wskazanym w § 1, wykazów, zawierających dane, potrzebne do wymiaru podatku od nieruchomości.

§ 3. Posiadacze mieszkań w tych miastach oraz w tych miejscowościach w gminach wiejskich, które określa corocznie zapomocą obwieszczeń izba skarbo- wa, obowiązani są w terminie do dnia 1 stycznia każ- dego roku dostarczyć właścicielom nieruchomości bu- dynkowych lub ich zastępcom wykazy wszystkich osób, zamieszkałych w dniu 15 grudnia w ich miesz- kaniach, z podaniem wieku tych osób, ich źródeł do- chodu i stosunku do posiadacza mieszkania lub pod- najemcy. Otrzymane wykazy właściciele nieruchomości składają urzędowi skarbowemu łącznie z wykaza- mi, o których mowa w § 1.

Art. 59.

Minister Skarbu może obowiązki, przewidziane w niniejszym rozdziale, rozszerzyć (art. 53 — 57) oraz zawiesić lub ograniczyć (art. 53 — 58). Rozsze- rzenie obowiązków, przewidzianych w art. 53 — 56 następuje w porozumieniu z Ministrem Spraw Wew- nętrznych.

Rozdział II.

Obowiązki urzędów, płatników i osób trzecich w postępowaniu przygotowawczem.

Art. 60.

§ 1. Wszystkie władze, urzędy i przedsiębior- stwa, tak państwowe jak samorządowe, giełdy, insty- tucje ubezpieczeniowe i kredytowe, inne przedsiębior- stwa wszelkiego rodzaju, właściciele gospodarstw wiejskich oraz osoby wykonujące zajęcia przemy- słowe i samodzielnie wolne zajęcia zawodowe, nie wy- łączając notariuszów, — obowiązane są:

- 1) zezwalać organom władz skarbowych na przeglądanie wszelkiego rodzaju akt, ksiąg, dokumentów i innych zapisków,
- 2) zezwalać na sporządzanie z nich odpowied- nych odpisów i wyciągów, potrzebnych do wymiaru podatków,
- 3) dostarczać, na pisemne żądanie władz skar- bowych, bezpłatnie wszelkich posiadanych danych i informacji, potrzebnych do wy- miaru podatków.

§ 2. W razie rzeczywistej trudności w dostar- czeniu wspomnianych danych i informacji, powinny wyżej wymienione władze, urzędy, instytucje, przed- siębiorstwa i osoby zawiadomić o tem zzywającą władzę skarbową, która zarządzi sporządzenie odpo- wiednich odpisów i wyciągów własnymi siłami.

§ 3. Wykorzystanie przez władze skarbowe uprawnień, przewidzianych w § 1, w stosunku do spraw, których ujawnienie zagrażałoby interesom obrony Państwa, może się odbywać jedynie w spo- sób ustalony przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

§ 4. Żądanie udzielania informacji, jak i bada- nia ksiąg w odniesieniu do wkładów oszczędności- wych i lokacyjnych w instytucjach kredytowych mo- że jedynie nastąpić w przypadkach wyjątkowych na pisemne zarządzenie Ministra Skarbu, dotyczące po- szczególnego wkładu.

§ 5. Materiał, uzyskany w powyższy sposób, władze skarbowe powinny użytkować z całkowitem zachowaniem tajemnicy.

Art. 61.

Urzędy państwowe i samorządowe oraz te insty- tucje publiczne i zrzeszenia, które korzystają z gwa- rancji, z kredytów lub subwencji państwowych, są obowiązane przysyłać właściwym izmom skarbowym wiadomości o zawarciu umów o dokonaniu robót i do- staw, tudzież umów o dzierżawę, prawa poboru spe- cjalnych opłat, a to najpóźniej w ciągu 7 dni po za- warciu umowy.

Art. 62.

Właściciele nieruchomości budynkowych, w któ- rych znajdują się lokale, podlegające podatkowi od lokali, powinni zawiadomić właściwy urząd skarbo- wy o wszystkich zmianach zaszych w osobach na- jemców poszczególnych lokali — w ciągu 30 dni po zaszłej zmianie.

Rozdział III.

Świadkowie i biegli.

Art. 63.

W sprawach podatkowych każda osoba, wezwa- na przez władze skarbowe, obowiązana jest udzielać wyjaśnień, zeznawać jako świadek lub biegły, przed- stawiać do przejrzania księgi, zapiski, notatki i inne dokumenty o charakterze handlowym, będące w jej posiadaniu, oraz zezwalać na sporządzanie z nich wy- ciągów i odpisów.

Art. 64.

§ 1. Świadek i biegły może odmówić zeznania, jeżeli w stosunku do płatnika, co do którego władza skarbową żąda informacji lub zeznania, pozostaje w stosunku:

- 1) małżeństwa,
- 2) pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, a w linii bocznej do drugiego stop- nia,
- 3) przysposobienia.

Od powyższego obowiązku mogą uchylić się tak- że osoby:

- 1) które przez swe zeznanie lub informacje mo- gą spowodować wszczęcie przeciw sobie lub osobom, wymienionym w ustępie 1, postępo- wania karno - sądowego, karno - skarbowego lub karno - administracyjnego,
- 2) duchowni prawnie uznanych wyznań, odno- śnie do tego, co im powierzono pod tajemni- cą duchowną,
- 3) lekarze i personel u tychże zawodowo zatrud- niony, co do szczegółów, które doszły do ich wiadomości w związku z wykonywaniem zawodu lekarskiego,
- 4) adwokaci i obrońcy sądowi co do danych i okoliczności, powierzonych im powodu wykonywania zawodu.

§ 2. Minister Skarbu może w drodze rozporzą- dzeń zwolnić od obowiązku składania zeznań inne osoby, poza wymienionymi w § 1.

Art. 65.

Przed przesłuchaniem świadka i biegłego wła- dza powinna uprzedzić go o grożącej mu odpowiedzialności za fałszywe zeznanie.

Art. 66.

§ 1. Świadkowie i biegli, wzywani w sprawach podatkowych, mają prawo do wynagrodzenia według norm, ustalonych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzeń.

§ 2. Żądania świadków i biegłych o przyznanie wynagrodzenia powinny być zgłoszone na piśmie pod rygorem utraty roszczenia.

§ 3. Płatnik obowiązany jest pokryć koszty świadków i biegłych, którzy mają być przesłuchani na jego wniosek, i odpowiednią kwotę wpłacić w wyznaczonym mu przez władzę skarbową terminie, w przeciwnym razie należy odstąpić od przeprowadzenia dowodu.

Art. 67.

§ 1. Władze skarbowe mają prawo żądać przesłuchania pod przysięgą świadków i biegłych na określone okoliczności faktyczne, lub na określone pytania, służące do wyjaśnienia stanu sprawy. To samo prawo służy płatnikowi. Przesłuchanie przeprowadza na wniosek właściwej władzy skarbowej sąd grodzki, w którego okręgu mieszka osoba, mająca być przesłuchaną pod przysięgą. Płatnika należy zawiadomić o terminie przesłuchania pod przysięgą świadków i biegłych w jego sprawie w sądzie. Płatnikowi, względnie jego pełnomocnikowi, wolno stawiać pytania świadkom i biegłym w przedmiocie przesłuchania.

§ 2. Osoby, które mają prawo odmówić udzielenia zeznań i wyjaśnień (art. 64), mają również prawo uchylić się od złożenia przysięgi.

DZIAŁ II.

POSTĘPOWANIE WYMIAROWE.

Rozdział I.

Obowiązki i uprawnienia władz i płatników w toku postępowania wymiarowego.

Oddział I.

Zeznania.

Art. 68.

§ 1. Płatnicy mają obowiązek składania deklaracji przy nabywaniu świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

§ 2. Zeznania do wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i dochodowego obowiązane są składać te kategorie płatników, które określa Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

§ 3. Wszystkim płatnikom, nie objętym § 2, przysługuje prawo składania zeznań do wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i podatku dochodowego. Do zeznań tych będą miały zastosowanie wszystkie przepisy niniejszej ustawy, odnoszące się do zeznań, objętych § 2.

Art. 69.

Zeznania dla wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i podatku dochodowego należy składać

w terminie do dnia 1 marca każdego roku. Osoby prawne powinny składać zeznania w terminie do dnia 1 maja.

Oddział II.

Opracowanie materiału wymiarowego.

Art. 70.

§ 1. Zeznania płatników powinny być przez władze wymiarowe zbadane i porównane z posiadanymi materiałami.

§ 2. Władze wymiarowe mają obowiązek oparcia wymiaru na materiale faktycznym. Władze, do których należy wymiar podatku, mają prawo:

- a) przesłuchiwać świadków i biegłych,
- b) wzywać płatnika celem przesłuchania, lub inne osoby celem otrzymania wyjaśnień,
- c) wzywać płatnika do wykazania jego przychodów, rozchodów, majątku, dochodu i obrotu, wogóle do udzielania wszelkich wyjaśnień i dowodów,
- d) przeprowadzać oględziny lokalne i lustracje przedsiębiorstw,
- e) badać księgi handlowe, gospodarcze, zapiski i inne dokumenty płatnika lub innych osób.

§ 3. Biegłych powołuje się z list, przedstawionych władzom skarbowym przez instytucje samorządu gospodarczego.

§ 4. Zeznania, opinie, wyjaśnienia świadków, biegłych, płatników lub innych osób powinny być sporządzane protokółarnie lub składane na piśmie i dołączane do właściwych akt wymiarowych. Również wyniki badania ksiąg handlowych, gospodarczych, zapisków i t. p., jak i wyniki oględzin lokalnych, powinny być ujęte protokółarnie i dołączane do właściwych akt.

§ 5. Na podstawie tak zebranego materiału faktycznego władza wymiarowa ustala podstawy wymiaru podatku zarówno dla płatników, którzy złożyli zeznania, jak i dla płatników, którzy zeznań nie złożyli.

Oddział III.

Ocena zeznań, składanych przez płatników.

Art. 71.

§ 1. W razie wątpliwości co do dokładności lub prawidłowości zeznania, opartego na księgach, lub w razie niewykazania w zeznaniach wszystkich źródeł podlegających opodatkowaniu, władza wymiarowa obowiązana jest wezwać płatnika do uzupełnienia, wyjaśnienia lub sprostowania zeznania, wyznaczając odpowiedni termin oraz wskazując konkretne okoliczności, dla których podaje się w wątpliwość zeznanie.

§ 2. Obowiązek władzy wymiarowej do wezwania o usunięcie wątpliwości dotyczy tych przypadków, gdy płatnicy prowadzą księgi handlowe lub gospodarcze i złożyli w terminie zeznanie, a wątpliwość obejmuje okoliczności istotne dla wymiaru lub gdy

wymiar dotyczyć będzie nowego, nieobjętego zeznaniem źródła, podlegającego opodatkowaniu.

Art. 72.

§ 1. Wyjaśnienia płatnika, złożone w odpowiedzi na przedstawiciele mu wątpliwości, oraz zaofiarowane przezeń dowody powinny być zbadane i należyście ocenione.

§ 2. Przeprowadzenie zaofiarowanego przez płatnika dowodu może być zaniechane, gdy objęte tym dowodem fakty władza uznaje za prawdziwe lub gdy środek dowodowy oczywiście nie nadaje się do stwierdzenia spornej okoliczności.

Art. 73.

§ 1. Jeżeli płatnik, prowadzący księgi handlowe lub gospodarcze, nie złożył zeznania lub wyjaśnienia w przepisany terminie, władza może z urzędu ustalić dane faktyczne do wymiaru na podstawie materiału, jakim rozporządza.

§ 2. Postanowienie poprzedniego paragrafu ma odpowiednie zastosowanie do tych płatników, którzy nie złożyli w przepisany terminie odpowiedzi na wezwanie o wyjaśnienie lub uzupełnienie zeznania, w którym nie wykazali wszystkich źródeł, podlegających opodatkowaniu.

Oddział IV.

Wezwania.

Art. 74.

§ 1. Władza skarbową ma prawo wzywać osoby do złożenia potrzebnych wyjaśnień bądź osobiście w urzędzie, bądź pisemnie lub do udziału w czynnościach władzy.

§ 2. Wezwanie powinno być opatrzone podpisem urzędnika władzy wzywającej.

§ 3. W wezwaniu należy wskazać:

- a) imię, nazwisko i adres wezwanego,
- b) w jakiej sprawie i w jakim charakterze go się wzywa,
- c) nazwę i adres władzy wzywającej,
- d) czy wezwany ma się stawić osobiście, czy może złożyć wyjaśnienie na piśmie, czy też może przysłać zamiast siebie pełnomocnika,
- e) wyznaczyć odpowiedni termin, w ciągu którego powyższe żądanie władzy ma być spełnione, albo też wskazać ściśle dzień, godzinę i miejsce stawiennictwa wezwanego lub pełnomocnika,
- f) podać skutki prawne niezastosowania się do wezwania.

Oddział V.

Ogłędziny lokalne i lustracje przedsiębiorstw.

Art. 75.

§ 1. Władze skarbowe, zaopatrzone w specjalne pełnomocnictwa, mają prawo dokonywania ogłędzin lokalnych i wszelkich budynków, lokali, gruntów, przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, po-

mieszczeń handlowych, przemysłowych, rzemieślniczych i t. p.

§ 2. Ogłędzin mieszkań prywatnych można dokonać tylko za zgodą właściciela mieszkania.

§ 3. Ogłędzin przedsiębiorstw, znajdujących się w obrębie stacyj kolejowych, portów państwowych lub zabudowań wojskowych, dokonać można jedynie za zezwoleniem właściwej władzy kolejowej, portowej lub wojskowej.

Art. 76.

§ 1. Po upływie terminu, wyznaczonego do nabywania świadectw przemysłowych, władze skarbowe sprawdzają, czy wszystkie przedsiębiorstwa posiadają właściwe świadectwa przemysłowe.

§ 2. Nadto w ciągu całego roku władze skarbowe dokonywają lustracji przedsiębiorstw celem zebrania danych, niezbędnych do ustalenia podstaw wymiaru.

§ 3. Płatnicy są obowiązani okazywać organom, lustrującym księgi handlowe i gospodarcze, zapiski oraz wszelkie inne dokumenty, posiadające znaczenie dla wymiaru podatków. W razie uzasadnionego przypuszczenia, że księgi, zapiski lub dokumenty są nierzetelne, albo też w razie zachodzącej obawy, że okazane lub ujawnione podczas lustracji księgi, zapiski lub dokumenty mogą być, w przypadku pozostawienia ich na miejscu, przez płatnika usunięte lub przerobione, — organ lustrujący może te księgi, zapiski i dokumenty zabrać do lokalu władzy skarbowej na okres nie dłuższy niż 30 dni.

§ 4. Policja państwowa jest obowiązana do udzielania dokonywającym lustracji urzędnikom skarbowym niezbędnej asysty.

Art. 77.

W razie powzięcia wiadomości o potajemnym prowadzeniu handlu lub przemysłu w lokalach, nie posiadających charakteru zakładów handlowych i przemysłowych lub gospodarczych, albo o przechowywaniu w tych lokalach ksiąg handlowych lub innych dowodów, mogących mieć wpływ na wymiar podatków, dokonywającym lustracji urzędnikom służy prawo do ogłędzin i zbadania tych lokali w trybie, przepisany ustawą z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 5, poz. 37).

Art. 78.

§ 1. Ogłędziny lokalne i lustracje należy zasadniczo przeprowadzać w dni powszednie podczas godzin pracy, przyczem o ile możliwości w sposób, nie tamujący ruchu przedsiębiorstwa.

§ 2. Ogłędzin i lustracji dokonywać należy w obecności płatnika, osoby jego zastępującej lub przez niego zatrudnionej, a w razie nieobecności tych osób — przybranego świadka.

Art. 79.

Do przeprowadzenia ogłędzin może władza z urzędu lub na wniosek płatnika powołać biegłych.

Oddział VI.

Księgi handlowe i gospodarcze.

Art. 80.

Księgi, prowadzone prawidłowo i rzetelnie, stanowią podstawę dla wymiaru podatków.

Art. 81.

§ 1. Za prawidłowe uważa się księgi, prowadzone w myśl przepisów obowiązującego kodeksu handlowego oraz zasad księgowości i zwyczajów handlowych.

§ 2. Za prawidłowe uważa się również księgi handlowe uproszczone oraz księgi gospodarcze: gospodarstw wiejskich, właścicieli nieruchomości budynkowych oraz osób wykonywających wolne zawody — prowadzone według zasad, które ustala Minister Skarbu po zasięgnięciu opinii właściwych samorządów gospodarczych.

Art. 82.

Za rzetelne uważa się księgi, prowadzone zgodnie z rzeczywistością.

Art. 83.

Płatnicy, prowadzący księgi, powinni przy składaniu zeznań przedstawiać zamknięcia roczne, a osoby prawne — nadto odpisy protokółów walnych zebrań, zatwierdzających zamknięcia roczne, tudzież odpis aktu organu rewizyjnego. Niezależnie od tego obowiązku powinni oni na żądanie władz przedstawiać odpisy i wyciągi z ksiąg, odpisy rachunków i specyfikacje tychże oraz inne dokumenty i wszelkie dane i wyjaśnienia.

Art. 84.

Badanie (rewizję) ksiąg należy przeprowadzać na mocy pisemnego upoważnienia, wydanego rewidującym przez właściwe władze skarbowe.

Art. 85.

§ 1. Badanie (rewizja) powinno być dokonywane w zasadzie w godzinach urzędowych i w czasie dla płatnika najodpowiedniejszym i w obecności płatnika lub zastępującej go osoby.

§ 2. Badanie (rewizję) przeprowadza się zasadniczo u płatnika lub w wyjątkowych przypadkach w lokalu urzędu.

Art. 86.

§ 1. O wyniku badania rewidujący sporządza protokół, który zostaje podpisany przez niego i przez płatnika lub jego przedstawiciela. Odpis protokołu doręcza się płatnikowi lub jego przedstawicielowi za pokwitowaniem.

§ 2. Płatnik, nie godzący się z ustaleniami, zawartymi w protokole, może złożyć swe oświadczenie bądź niezwłocznie w protokole, bądź w terminie 7-dniowym po doręczeniu odpisu tego protokołu.

Art. 87.

Ocena mocy dowodowej ksiąg (art. 81 i 82) oraz zebranych w wyniku badania materiałów należy do organów wymiarowych.

Art. 88.

Jeżeli na poparcie zeznania, złożonego w terminie, płatnik wyraził gotowość przedstawienia ksiąg, to władza wymiarowa nie może ustalić podstaw wymiaru odmiennie, aniżeli to wynika z tych ksiąg, o ile one nie zostały uznane za nieprawidłowe lub za nierzetelne.

Art. 89.

O nieprzyjęciu ksiąg za podstawę przy wymiarze podatku należy zawiadomić płatnika jednocześnie z doręczeniem nakazu płatniczego.

W zawiadomieniu tem należy wyszczególnić materialne i formalne zarzuty, uzasadniające nieprzyjęcie ksiąg.

Rozdział II.

Ustalenie podstaw wymiaru i obliczenie podatku.

Art. 90.

§ 1. Władza wymiarowa obowiązana jest ustalić podstawę wymiaru dla każdego płatnika w czasie właściwym do wymiaru, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, mające znaczenie dla wymiaru podatku.

§ 2. Na zasadzie ustalonych w ten sposób podstaw wymiaru władza wymiarowa oblicza podatek w myśl odpowiednich ustaw podatkowych.

Art. 91.

Tryb postępowania wymiarowego i odwoławczego co do podatku gruntowego, władze powołane do wymiaru i poboru tego podatku oraz sposób zawiadomiania płatników o podstawie i wysokości wymierzonego podatku określi drogą rozporządzenia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 92.

§ 1. Jeżeli przy wymiarze podatku dochodowego władza wymiarowa dojdzie do przekonania, że zebrany przez nią materiał faktyczny nie wystarcza do obliczenia ogólnego dochodu, podlegającego opodatkowaniu, może ustalić dochód płatnika na podstawie zewnętrznych znamion, świadczących o jego położeniu ekonomicznym. Przy tej ocenie powinny być brane pod uwagę w szczególności jego wydatki domowe i osobiste oraz stosunek ich do jego znanych źródeł dochodu.

§ 2. Znamiona zewnętrzne powinny być szczegółowo przytoczone w orzeczeniu władzy wymiarowej.

Art. 93.

§ 1. W przypadku, gdy pobór podatku odbywa się przez potrącenie z uposażeń, emerytur i wynagro-

dzeń za najemną pracę, od kapitałów i rent lub przez inkasowanie na rzecz Skarbu Państwa należności podatkowych, wymiaru podatku nie dokonywa się.

§ 2. Wyjątek zachodzi wówczas, gdy obowiązany do potrącenia lub inkasowania podatku albo nie wpłacił podatku wcale, albo wpłacił za mało. W tych przypadkach właściwa władza skarbowa skutecznie wymiar podatku.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się również w tych przypadkach, gdy płatnik, podlegający obowiązkowi uiszczenia podatku dochodowego od uposażeń służbowych, pobieranych u różnych służbodawców, nie wpłacił podatku wcale, lub wpłacił za mało.

§ 4. Dla stwierdzenia prawidłowości oraz terminowości potrącenia lub inkasowania (§ 1 — 3) władze skarbowe mogą wykonywać kontrolę przez delegowanych w tym celu urzędników do wszystkich władz, urzędów, instytucji oraz osób, obowiązanych do dokonywania potrąceń lub inkasowań.

Art. 94.

Terminy ukończenia wymiarów określa Minister Skarbu.

Rozdział III.

Nakazy płatnicze.

Art. 95.

Po skutecznieniu wymiaru należy powiadomić płatnika o wymierzonym mu podatku zapomocą orzeczenia w formie nakazu płatniczego, który powinien zawierać:

- 1) imię, nazwisko i adres płatnika,
- 2) powołanie się na podstawę prawną,
- 3) podstawę wymiaru podatku,
- 4) wysokość podatku,
- 5) termin płatności podatku,
- 6) skutki zwłoki w zapłacie,
- 7) pouczenie o środkach odwoławczych,
- 8) datę,
- 9) podpis lub pieczęć władzy.

Art. 96.

Jeden nakaz płatniczy może jednocześnie obejmować wymiary kilku podatków.

Rozdział IV.

Płatność podatku, zaliczki.

Art. 97.

§ 1. Wymierzone podatki wraz z dodatkami oraz zaliczki na poczet tychże podatków, które w myśl ustaw podatkowych mają być wpłacane przed wymiarem podatku, płatne są w terminach, oznaczonych w ustawach podatkowych.

§ 2. Minister Skarbu w porozumieniu z interesowanymi ministrami może zarządzić pobieranie podatków, wymienionych w art. 1, bądź wpłat zalicz-

kowych na poczet tych podatków, przy wykonywaniu przez płatników czynności, związanych z przemysłem, handlem lub zajęciem, wyznaczać władze uprawnione do ustalania wysokości wpłat oraz władze, organizacje publiczno-prawne lub dobrowolne organizacje zawodowe oraz organa tych władz i organizacji, obowiązane do obliczania i poboru tych wpłat.

§ 3. Płatnik, posiadający wobec Skarbu wierzytelność bezsporną i wymagalną, a wynikającą ze stosunków prywatno-prawnych, może wierzytelnością tą zapłacić przypadający od niego podatek.

§ 4. Jeżeli termin płatności jest w ustawie kalendarzowo określony, a płatność jest zależną od uprzedniego zawiadomienia płatnika zapomocą nakazu płatniczego lub innego wezwania, nakazy powinny być, o ile poszczególne ustawy inaczej nie stanowią, doręczone przynajmniej na 30 dni przed upływem ustawowego terminu płatności, w przeciwnym razie termin płatności upływa dopiero z 30 dniem po doręczeniu nakazu lub wezwania.

§ 5. Minister Skarbu ma prawo przesuwania terminów płatności podatków.

Rozdział V.

Dodatkowe wymiary.

Art. 98.

§ 1. Płatników podatków, wymienionych w art. 1, których przy wymiarze podatku opuszczono, lub niewłaściwie uwolniono, albo co do których wymiar wskutek później ujawnionych konkretnych okoliczności faktycznych okaże się za niski, pociąga się do podatku dodatkowo za cały czas ubiegły.

§ 2. Późniejsze sprostowania klasyfikacji i pomiarów gruntów dokonanych pierwotnie przez urzędy państwowe, instytucje kredyty długoterminowego oraz przez mierniczych, których określi w drodze rozporządzeń Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, — nie mogą być uważane za później ujawnione konkretne okoliczności faktyczne.

Rozdział VI.

Przedawnienie prawa do wymiaru.

Art. 99.

Prawo do skutecznienia wymiaru podatku przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy. Przedawnienie to nie dotyczy uzupełniającego wymiaru podatku (art. 115 § 1).

Art. 100.

Przedawnienie prawa do wymiaru podatku rozciąga się również na dodatki, przypadające na rzecz związków samorządowych.

DZIAŁ III.

POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE.

Rozdział I.

Udzielanie podstaw wymiaru.

Art. 101.

§ 1. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania władze skarbowe są obowiązane do udzielenia zgłaszającym się płatnikom lub ich pełnomocnikom ustnych informacji o podstawach wymiaru.

§ 2. Władze skarbowe obowiązane są na prośbę pisemną płatnika udzielić mu na jego koszt — w terminie 7 dni od dnia wniesienia prośby — uzasadnienia wymiaru na piśmie.

§ 3. Wniesienie prośby o wydanie uzasadnienia wymiaru zawiesza bieg terminu odwoławczego do dnia, w którym uzasadnienie zostanie doręczone.

Rozdział II.

Wnoszenie odwołań i zażaleń.

Art. 102.

§ 1. Od wszelkich orzeczeń władz wymiarowych mogą być wnoszone odwołania do władzy odwoławczej, która rozstrzyga ostatecznie.

§ 2. Na postanowienia służy zażalenie do bezpośrednio przełożonej władzy skarbowej i tylko do jednej instancji. Na postanowienia jednak, wydane w toku postępowania wymiarowego, nie służy odrębne zażalenie; postanowienia te mogą być zaskarżane tylko w odwołaniu od orzeczenia wymiarowego.

Art. 103.

§ 1. Prawo do wniesienia odwołania lub zażalenia służy tej osobie, której orzeczenie lub postanowienie dotyczy.

§ 2. Gdy pobór podatku odbywa się drogą potrącenia przez wypłacających lub przez inkasowanie na rzecz Skarbu Państwa należności podatkowych, służy płatnikowi, w przypadkach nieprawidłowego potrącenia lub inkasowania podatku, prawo wniesienia do właściwego urzędu skarbowego w ciągu 30 dni od daty potrącenia lub zainkasowania podatku podania o sprostowanie dokonanego niesłusznie potrącenia lub zainkasowania podatku. Od orzeczenia lub postanowienia urzędu skarbowego na to podanie służy płatnikowi prawo wniesienia odwołania lub zażalenia do izby skarbowej.

§ 3. W razie śmierci płatnika przed upływem ustawowego terminu do złożenia odwołania lub zażalenia, prawa te służą jego spadkobiercom w ciągu 60 dni po dniu śmierci płatnika lub w ciągu 30 dni po ustanowieniu zarządu majątku masy spadkowej lub kuratora (art. 49 § 3 i 4).

Art. 104.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku zapłacenia podatku w przepisany termin ani też prawa władzy do ściągnięcia wymierzonego podatku.

Art. 105.

Odwołanie powinno zawierać:

- a) imię, nazwisko i adres osoby odwołującej się,
- b) wskazanie konkretnych zarzutów przeciwko ustaleniom władzy wymiarowej oraz wskazanie, w jakim kierunku żąda się zmiany orzeczenia,
- c) wskazanie środków dowodowych, które dają możliwość stwierdzenia prawdziwości przytoczonych w odwołaniu twierdzeń,
- d) podpis płatnika lub jego zastępcy.

Art. 106.

§ 1. Odwołanie składa się na piśmie za pośrednictwem tej władzy, która orzeczenie wydała.

§ 2. Pismo niezatytułowane lub nieprawidłowo zatytułowane ulega mimo to rozpoznaniu, o ile z jego treści wynika, że stanowi ono odwołanie przeciwko orzeczeniu władzy i że płatnik, uważając orzeczenie to za krzywdzące, żąda jego zmiany.

§ 3. Odwołanie, w którym płatnik nie podał wcale adresu lub podał go niedokładnie, nie może być pozostawione bez dalszego biegu, jeżeli mimo tych braków można ustalić osobę odwołującego się.

§ 4. Jeżeli odwołanie nie odpowiada warunkowi art. 105 pkt. d), wzywa się płatnika do uzupełnienia braku w terminie 7-dniowym. Po bezskutecznym upływie tego terminu odwołanie pozostawia się bez biegu.

Rozdział III.

Prawa płatników w postępowaniu odwoławczem.

Art. 107.

§ 1. Na poparcie twierdzeń odwołania płatnicy mogą składać wszelkie dowody pisemne, powoływać na koszt własny świadków i biegłych, celem stwierdzenia ściśle określonych okoliczności, oraz przedstawiać do przejrzenia księgi handlowe, gospodarcze, zapiski, notatki, dokumenty, korespondencję i t. p.

§ 2. Płatnik jednak nie może powoływać się na dowody, których nie przedstawił, mimo iż był do tego obowiązany bądź z ustawy, bądź na wezwanie władzy skarbowej, z wyjątkiem przypadku, gdy usprawiedliwił niemożność przedstawienia tych dowodów w terminie, wskazanym przez władzę skarbową.

Art. 108.

§ 1. Gdy płatnik wyrazi życzenie złożenia ustnych wyjaśnień w celu uzasadnienia podniesionych w odwołaniu zarzutów (art. 8), należy go zawiadomić o terminie rozpoznania odwołania przynajmniej na 7 dni przed posiedzeniem komisji lub sekcji odwoławczej pod warunkiem, że przy wniesieniu odwołania uiści opłatę w wysokości ½% od kwoty spornego podatku, jednak nie mniej niż 2 złote i nie więcej niż 50 złotych.

§ 2. W razie całkowitego lub częściowego uwzględnienia odwołania opłata podlega zwrotowi.

Art. 109.

§ 1. Odwołanie może być cofnięte pisemnie lub ustnie przez oświadczenie do protokołu.

§ 2. Cofnięcie odwołania wymaga zgody władzy wymiarowej, w razie zaś przesłania odwołania do władzy odwoławczej — zgody tej ostatniej i ma moc z chwilą zawiadomienia płatnika o umorzeniu postępowania odwoławczego.

Rozdział IV.

Spóźnione odwołanie.

Art. 110.

§ 1. Odwołanie, wniesione po terminie bez uzasadnienia opóźnienia, władza wymiarowa pozostawia bez rozpatrzenia, zawiadamiając o tem płatnika.

§ 2. Przeciwno takiemu postanowieniu służy zażalenie do bezpośrednio wyższej instancji jedynie w razie sporu co do tego, czy odwołanie wniesiono w terminie.

§ 3. Jeżeli płatnik w odwołaniu uzasadni przyczyny wniesienia odwołania po terminie, a wniesienie odwołania nastąpiło przed upływem dni 7 od ustania przeszkody, władza wymiarowa powinna rozpatrzyć merytorycznie (art. 111 § 1) takie spóźnione odwołanie lub przesłać je do rozstrzygnięcia bezpośrednio wyższej instancji, która decyduje ostatecznie, według swobodnego uznania, czy przekroczenie terminu do wniesienia odwołania nastąpiło z ważnych i nieuchronnych przyczyn.

Rozdział V.

Uprawnienia urzędów skarbowych do rozstrzygnięcia odwołań.

Art. 111.

§ 1. Urzędowi skarbowemu służy prawo własną władzą rozstrzygać odwołania od wymiarów podatków w przypadkach, gdy w wyniku uznania odwołania w całości lub w części za zasadne zmniejszenie podatku nie przekroczy zł 300.

§ 2. Jeżeli płatnik nie zadowolony się orzeczeniem urzędu skarbowego, wydaniem w myśl § 1, może zażądać w ciągu 14 dni po otrzymaniu orzeczenia, ażeby jego odwołanie zostało rozpatrzone przez właściwą władzę odwoławczą.

§ 3. Minister Skarbu może zmieniać granice uprawnień urzędów skarbowych w postępowaniu odwoławczym w odniesieniu do wszystkich lub niektórych tylko podatków oraz ustanawiać dla poszczególnych okręgów wymiarowych szerszy lub węższy zakres tych uprawnień.

Rozdział VI.

Obowiązki władzy wymiarowej w postępowaniu odwoławczym.

Art. 112.

Władza wymiarowa bada konkretne zarzuty, podniesione w odwołaniu, i ocenia przedstawione do

wody, przesłuchuje powołanych przez płatnika na konkretne okoliczności świadków i biegłych, przeprowadza uzupełniające dochodzenia, jak również usuwa istotne wadliwości postępowania, następnie, o ile nie ma zastosowania przepis art. 111 § 1, przesyła odwołanie do instancji odwoławczej ze swoim wnioskiem, dołączając akta wymiarowe.

Rozdział VII.

Uprawnienia i obowiązki władzy odwoławczej.

Art. 113.

Władza odwoławcza korzysta z tych samych praw, jakie służy władzy wymiarowej.

Art. 114.

Jeżeli władza odwoławcza, rozpatrując odwołanie płatnika, stwierdzi na podstawie akt wymiarowych wadliwość postępowania wymiarowego, zwraca odwołanie władzy wymiarowej celem usunięcia braków postępowania wymiarowego.

Art. 115.

§ 1. Przy rozstrzyganiu odwołań władza odwoławcza nie jest związana ani orzeczeniem władzy wymiarowej, ani też wnioskiem tejże władzy (art. 112) i bądź odrzuca odwołanie, bądź zmienia zaskarżone orzeczenie. Jeżeli jednak władza odwoławcza przyjdzie do przekonania, że wymiar podatku uskutecznił w kwocie za niskiej, wówczas, nie rozstrzygając ostatecznie odwołania, zwraca sprawę I instancji celem dokonania uzupełniającego wymiaru podatku.

§ 2. W razie podwyższenia wymiaru należy sporządzić nowy nakaz płatniczy z wezwaniem do zapłaty różnicy podatku. Od nowego nakazu płatniczego służy płatnikowi prawo wniesienia odwołania w normalnym trybie. O ile odwołanie takie zostanie wniesione, należy je rozpatrzyć łącznie z pierwotnym odwołaniem. W przeciwnym razie należy rozpatrzyć pierwotne odwołanie.

Art. 116.

W orzeczeniu, nie uwzględniającem całkowicie lub częściowo odwołania, powinna władza odwoławcza w odpowiedzi na konkretne zarzuty odwołania podać do wiadomości płatnika faktyczne i prawne motywy orzeczenia.

Rozdział VIII.

Prawo skargi przewodniczącego komisji odwoławczej do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 117.

Przewodniczącemu komisji odwoławczej służy prawo wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego na orzeczenia lub postanowienia tej komisji. W przypadku tym zastępstwo adwokackie nie obowiązuje.

Rozdział IX.

Błędy rachunkowe, podwójne opodatkowanie.

Art. 118.

§ 1. Błędy rachunkowe mogą być każdego czasu prostowane przez władzę, która dopuściła się błędu. Wniesione przez płatnika zażalenia spowodu spostrzeżonych błędów rachunkowych załatwia we własnym zakresie działania ta władza, która dopuściła się błędu.

§ 2. Jeżeli omyłkowo ta sama osoba lub ten sam przedmiot opodatkowania został obciążony podwójnie tym samym podatkiem, władza skarbową bezpośrednio wyższej instancji zarządza na wniosek władzy wymiarowej lub na prośbę płatnika odpisanie podatku nieprawidłowo wymierzonego.

W przypadku, gdy wymiar podwójny został dokonany przez władze wymiarowe, nie podlegające tej samej izbie skarbowej, orzeczenie wydaje Minister Skarbu.

DZIAŁ IV.

POSTĘPOWANIE SZCZEGÓLNE.

Rozdział I.

Wznowienie postępowania wymiarowego.

Art. 119.

§ 1. W sprawie, zakończonej prawomocnym orzeczeniem wymiarowym, wznowienie postępowania wymiarowego następuje w tych przypadkach, jeżeli orzeczenie wymiarowe zostało oparte na sfałszowanych dokumentach, fałszywym świadectwie, przekupstwie lub innym czynie karalnym, stwierdzonym prawomocnym wyrokiem sądowym.

§ 2. Wznowienie następuje na prośbę płatnika, wniesioną do władzy, która wydała orzeczenie wymiarowe w I instancji, w ciągu 14 dni po dniu, w którym płatnik powziął w sposób dający się udowodnić wiadomość o przyczynie, uzasadniającej wznowienie, a w każdym razie przed upływem lat trzech od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wymiarowego.

Art. 120.

O wznowieniu postępowania rozstrzyga ostatecznie władza, która w sprawie wydała orzeczenie w ostatniej instancji.

Art. 121.

W przypadkach, wymienionych w art. 119, należy sprostować pierwotny wymiar i zawiadomić o tem płatnika.

Rozdział II.

Odroczenia, raty, umorzenia.

Art. 122.

§ 1. Władze skarbowe mogą na prośbę płatnika odroczyć lub rozłożyć na raty płatne należności podatkowe i grzywny.

§ 2. Odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności rozciąga się równocześnie na dodatki do podatków i należności uboczne.

§ 3. Kompetencje władz skarbowych oraz warunki do udzielenia powyższych ulg określi Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

Art. 123.

§ 1. W gospodarczo uzasadnionych lub zasługujących na szczególne uwzględnienie przypadkach Minister Skarbu może umarzać w całości lub w części należności z tytułu podatków, grzywien, odsetek od zaległości i kosztów egzekucyjnych.

§ 2. Minister Skarbu może zarządzić w przypadkach wydarzeń żywiołowych umorzenie pewnej należności podatkowej dla płatników określonego terytorjum, dotkniętego klęską.

§ 3. Umorzenie podatku w całości lub w części pociąga za sobą umorzenie w odpowiednim stosunku dodatków i należności ubocznych z wyjątkiem kosztów egzekucyjnych, których umorzenie może nastąpić tylko w drodze osobnego aktu.

§ 4. Ministrowi Skarbu służy prawo przeniesienia powyższych uprawnień na podległe mu władze skarbowe.

Rozdział III.

Przedawnienie prawa ściągnięcia należności podatkowych.

Art. 124.

§ 1. Prawo przymusowego ściągnięcia podatku przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności.

§ 2. Odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności oraz każda czynność władzy skarbowej, zmierzająca do ściągnięcia tej należności, przerywa bieg przedawnienia.

§ 3. Przedawnienie biegnie na nowo po upływie tego roku kalendarzowego, w którym upłynął termin wskazany w postanowieniu o odroczeniu lub termin płatności ostatniej raty, albo w którym dokonano czynności, zmierzającej do ściągnięcia należności.

§ 4. Przedawnienie należności podatkowej pociąga za sobą przedawnienie również dodatków państwowych i samorządowych, odsetek od zaległości oraz kosztów egzekucyjnych, przypadających od przedawnionych należności.

§ 5. Przedawnienie, określone w paragrafach poprzedzających, nie pozbawia Skarbu Państwa prawa uzyskania zaspokojenia z przedmiotów majątkowych, na których należność podatkowa jest zabezpieczona hipoteką, w rejestrze lub zastawem.

Rozdział IV.

Nadpłaty i zwroty podatkowe.

Art. 125.

§ 1. Sumy, nadmiernie lub nienależnie wpłacone w podatkach, dodatkach, odsetkach od zaległości, grzywnach i kosztach egzekucyjnych, powinny

być zaliczone na poczet innych płatnych należności płatnika, a w ich braku — zwrócone w gotówce.

§ 2. Podlegające zwrotowi lub zaliczeniu nadpłaty oprocentowuje się w stosunku 4 od sta rocznie, licząc od dnia wpłaty sumy, uznanej przez władzę skarbową lub w wyniku odwołania za niesłusznie pobraną.

Art. 126.

Nie podlegają zwrotowi uiszczone dobrowolnie przez płatnika kwoty z tytułu świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych z wyjątkiem dobrowolnego wykupienia dwu lub więcej świadectw przemysłowych albo kart rejestracyjnych na to samo przedsiębiorstwo lub oddzielnych składów:

DZIAŁ V.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PODATEK.

Art. 127.

Spadkobiercy odpowiadają za nieściągnięte należności podatkowe spadkodawcy i masy spadkowej, jak za zobowiązania, oparte na tytułach prywatno-prawnych, według przepisów prawa spadkowego.

Art. 128.

§ 1. Nabywca majątku osoby prawnej lub takiego zespołu przedmiotów majątkowych, bez którego nie jest możliwe kontynuowanie dotychczasowej działalności osoby prawnej, odpowiada solidarnie wraz ze zbywcą za należny od tej osoby podatek dochodowy, przypadający na dochód z wymienionego majątku bądź zespołu, osiągnięty przed rzeczonem nabyciem.

§ 2. Członkowie rodziny odpowiadają solidarnie wraz z płatnikiem za tę część należnego podatku dochodowego, która przypada stosunkowo na ich dochód, opodatkowany łącznie z dochodem głowy rodziny.

§ 3. Jeżeli nieruchomość gruntowa lub budynkowa, albo przedsiębiorstwo handlowe lub przemysłowe, albo kapitał, będące własnością płatnika, przeszły na własność lub użytkowanie jego małżonka lub krewnego do trzeciego stopnia, lub powinowatego do trzeciego stopnia, to nabywca bądź użytkownik odpowiada solidarnie wraz z płatnikiem za podatek dochodowy, przypadający na dochód z wymienionych przedmiotów, osiągnięty przed przejściem na własność bądź użytkowanie.

Art. 129.

Za podatek od lokali odpowiadają solidarnie z najemcą jego małżonek, wstępni, zstępni, przysposobieni i rodzeństwo, zamieszkali z nim stale razem w lokalu, będącym przedmiotem opodatkowania.

Art. 130.

§ 1. Nabywca nieruchomości obowiązany jest solidarnie wraz ze zbywcą do zapłacenia należności

podatku gruntowego i podatku od nieruchomości z nabytej nieruchomości za czas przed jej nabyciem.

§ 2. Wysokość należności nie może być wyższa od podanej przez właściwą władzę skarbową na skutek próby zainteresowanych płatników.

Art. 131.

§ 1. Użytkownik całej lub części nieruchomości gruntowej bądź też całej nieruchomości budynkowej odpowiada solidarnie wraz z płatnikiem za podatki: gruntowy i od nieruchomości, których terminy płatności przypadają w czasie trwania użytkowania.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do dzierżawcy, jeżeli na podstawie umowy dzierżawy obowiązany jest do płacenia podatków: gruntowego i od nieruchomości.

Art. 132.

Odpowiedzialność, przewidziana w artykułach poprzedzających, rozciąga się również na dodatki do wymienionych w tych artykułach podatków i na wszelkie należności uboczne, a mianowicie koszty egzekucyjne i odsetki.

Art. 133.

Przepisów poprzedzających artykułów o odpowiedzialności nabywcy za należności podatkowe poprzednika nie stosuje się do nabywcy w trybie postępowania egzekucyjnego.

Art. 134.

Należności z tytułu podatku gruntowego, podatku od nieruchomości oraz z tytułu dodatków do tych podatków służy pierwszeństwo zaspokojenia w kolejności, zastrzeżonej przepisami postępowania sądowego dla podatków i innych danin publicznych, należnych z nieruchomości.

Art. 135.

Należnościom z tytułu podatku przemysłowego i dodatku do tego podatku służy prawo pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa, obłożonego tym podatkiem. Minister Skarbu określa drogą rozporządzenia, jaki majątek ruchomy należy uważać za należący do przedsiębiorstwa. Pierwszeństwo to służy w kolejności, zastrzeżonej przepisami postępowania sądowego dla podatków i innych danin publicznych, należnych z nieruchomości.

DZIAŁ VI.

ZABEZPIECZENIE NIEWYMIERZONYCH NALEŻNOŚCI PODATKOWYCH.

Art. 136.

§ 1. Należność za świadectwo przemysłowe na skup zawodowy, handel z pomieszczeń ruchomych, handel wędrowny (rozwożny i obnośny) oraz

na zajęcie przemysłowe może być przez władzę skarbową zabezpieczona na towarach lub innym majątku płatnika w chwili sporządzenia protokołu, stwierdzającego przestępstwo, zagrożone karą grzywny z art. 118, przyczem protokół taki stanowi tytuł wykonawczy w rozumieniu przepisów egzekucji administracyjnej.

§ 2. Władza skarbowa odstąpi od dokonania zabezpieczenia, gdy płatnik złoży kaucję w wysokości należności za świadectwo przemysłowe.

C Z Ę Ś C III.

PRZEPISY PORZĄDKOWE.

DZIAŁ I.

PODANIA I INNE PISMA.

Art. 137.

Podaniem w rozumieniu przepisów niniejszego działu ordynacji jest każde pismo, wniesione przez płatnika do władz skarbowych, jak to: zeznanie, deklaracja, prośba, zażalenie i t. p.

Art. 138.

Bliższe postanowienia, dotyczące formy i sposobu wnoszenia podań, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

Art. 139.

Wzory zeznań, rodzaj załączników, wykazów, deklaracji, protokołów i innych formularzy, o których mowa w niniejszej ordynacji, oraz władzę właściwą do odbioru oznaczy Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

DZIAŁ II.

TERMINY.

Art. 140.

§ 1. Przy obliczaniu terminu ustawowego bądź też wyznaczonego przez władzę skarbową do biegu terminu nie wlicza się dnia, od którego się liczy dany termin.

§ 2. Termin wyznaczony przez władzę skarbową liczy się od dnia doręczenia pisma, zawierającego wyznaczenie terminu.

Art. 141.

§ 1. Terminy, oznaczone na tygodnie, miesiące lub lata, kończą się w dniu odpowiadającym raz-
wą lub datą początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było, w ostatnim dniu tegoż miesiąca.

§ 2. Koniec terminu, któryby miał upłynąć w niedzielę lub dzień, ustawowo uznany za święto powszechne, przypada na najbliższy dzień powszedni.

§ 3. Oddanie pisma poleconego w polskim urzędzie pocztowym lub telegraficznym jest równoznaczne z wniesieniem go do władzy skarbowej.

Art. 142.

§ 1. Terminy do wnoszenia odwołań wynoszą 30 dni, a do wnoszenia zażaleń 7 dni, o ile ordynacja niniejsza nie zawiera odmiennych postanowień.

§ 2. O ile poszczególne przepisy niniejszej ordynacji inaczej nie stanowią, terminy do innych czynności wyznacza władza skarbową.

Art. 143.

§ 1. Jeżeli płatnik spowodu ważnej a nieuchronnej przeszkody nie mógł dotrzymać terminu, może w ciągu siedmiu dni po ustaniu przeszkody prosić o przywrócenie terminu i równocześnie dopełnić czynności omieszkanej.

§ 2. Przeszkody, które spowodowały niedotrzymanie terminu, powinien płatnik uprawdopodobnić.

Art. 144.

§ 1. Prośbę o przywrócenie terminu wnosi się do władzy, która wyznaczyła termin.

§ 2. Prośbę o przywrócenie terminu dla odwołania rozstrzyga ostatecznie władza odwoławcza, w innych przypadkach władza, wobec której czynność miała być dopełniona.

Art. 145.

Niema środka odwoławczego od odmowy przywrócenia lub przedłużenia terminu.

Art. 146.

§ 1. Minister Skarbu ma prawo odraczania wszelkich terminów, oraz darowania skutków ich zaniedbania.

§ 2. Powyższe uprawnienie Minister Skarbu może przenieść na dyrektorów izb skarbowych.

DZIAŁ III.

DORĘCZENIA.

Art. 147.

§ 1. Doręczenie wszelkich pism władz skarbowych uskutecznia się przez organa władz skarbowych, przez pocztę lub przez zarządy gmin.

§ 2. W przypadkach doręczenia pism przez pocztę stosuje się przepisy, regulujące doręczenie pocztowe.

§ 3. Za doręczanie pism przez organa gmin wiejskich przysznaje się tym gminom wynagrodzenie w wysokości 6 groszy od każdego pisma.

Art. 148.

W stosunku do adresatów, korzystających z prawa zakrajowości, oraz na obszarze eksterytorjalnym doręczenie uskutecznia się przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Art. 149.

Wszelkie pisma władz skarbowych doręcza się za potwierdzeniem odbioru adresatowi bądź w jego mieszkaniu bądź w miejscu, gdzie znajduje się za-

rząd jego nieruchomości lub przedsiębiorstwa lub gdzie wykonywa swą pracę zawodową, a w ich braku tam, gdzie się adresata zastanie. Na potwierdzeniu odbioru powinien adresat własnoręcznie umieścić datę doręczenia pisma oraz podpis.

Art. 150.

§ 1. Jeżeli adresat jest nieobecny, doręczenie skutecznia się do rąk któregokolwiek z dorosłych członków rodziny lub domowników adresata, albo do rąk osoby zarządzającej jego majątkiem lub przedsiębiorstwem, albo wreszcie do rąk pracownika zatrudnionego u adresata. Przepis zdania ostatniego art. 149 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Jeżeli adresat lub inna osoba, wymieniona w § 1, odmawia przyjęcia, pismo z odpowiednim zapiskiem organu doręczającego, stwierdzającym datę odmowy, zwraca się władzy skarbowej. W tym przypadku doręczenie uważa się za dokonane w chwili odmowy przyjęcia.

Art. 151.

Dla adresatów, których miejsce zamieszkania lub pobytu nie jest znane, lub którym pismo nie mogło być doręczone z innych powodów, składa się pismo w zarządzie gminy miejsca opodatkowania adresata. Zarząd gminy niezwłocznie ogłasza o złożeniu pisma w sposób używany w danej miejscowości, z wezwaniem, że celem odebrania pisma adresat powinien przybyć do ogłaszającego urzędu. Doręczenie uważa się za skuteczne, jeżeli od czasu ogłoszenia upłynęło 4 tygodnie. Jeżeli jednak adresat zgłosi się po upływie tego terminu celem odebrania pisma i udowodni, że bez swej winy nie mógł wcześniej zgłosić się po jego odbiór, należy mu pismo wydać i za datę doręczenia uważać dzień, w którym pismo zostało wydane.

Art. 152.

§ 1. Osobom, mieszkającym czasowo poza obszarem Rzeczypospolitej, można pismo doręczać pocztą listem poleconym podług podanego przez nich adresu. Doręczenie uważa się za skuteczne z mocą prawną po upływie 30 dni od dnia następnego po nadaniu listu na pocztę.

§ 2. Płatników, bądź osoby odpowiedzialne za podatki, którzy stale przebywają poza obszarem Rzeczypospolitej, należy wezwać do ustanowienia pełnomocnika, zamieszkałego w Polsce; gdy pełnomocnika nie ustanowiono i władze skarbowe nie zastosowały postanowień art. 51 § 4, doręczenie skutecznia się w sposób, określony w artykule poprzednim.

Art. 153.

Orzeczenia i wezwania w sprawie wymiaru podatku kilku osobom, zobowiązanym do jego zapłaty, można doręczyć jednemu z zobowiązanych ze skutkiem prawnym dla wszystkich zobowiązanych.

Art. 154.

§ 1. W dni niedzielne i ustawowo uznane za święta powszechne, jako też w porze nocnej doręcze-

nie może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach i za uprzednim pisemnym zarządzeniem władz skarbowych.

§ 2. Za porę nocną uważa się czas od godziny dziewiątej wieczorem do godziny siódmej rano.

C Z Ę Ś Ć I V.

PRZEPISY KARNE.

DZIAŁ I.

POSTANOWIENIA KARNE.

R o z d z i a ł I.

Część ogólna.

Art. 155.

Przestępstwami podatkowymi w rozumieniu ordynacji niniejszej są wszelkie czyny i zaniechania, zagrożone karą w czasie ich popełnienia, a związane z wymiarem podatków i polegające na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie podatków skarbowych lub na obejściu, albo niewykonaniu przepisów ordynacji lub nakazów i zarządzeń władz podatkowych.

Art. 156.

Wymierzenie kary nie zwalnia od obowiązku zapłacenia należnego podatku.

Art. 157.

Rodzaje kar za przestępstwa podatkowe są następujące:

- a) areszt,
- b) grzywna.

Art. 158.

§ 1. Kara aresztu może być wymierzona tylko w postępowaniu sądowym.

§ 2. Grzywny za przestępstwa z art. 185 nie ulegają zamianie na areszt.

§ 3. Grzywna za przestępstwo z art. 185 może być powtarzana.

§ 4. Prawomocnie orzeczone grzywny wpływają na rzecz Skarbu Państwa.

Art. 159.

O ile ordynacja podatkowa nie zawiera przepisów odmiennych, stosuje się przepisy części ogólnej prawa o wykroczeniach oraz przepisy kodeksu postępowania karnego.

Art. 160.

Podlegają karze na zasadach ordynacji podatkowej obywatele polscy i cudzoziemcy, którzy czyny, przez niniejszą ustawę zabronione, popełnili bądź to umyślnie, bądź nieumyślnie, jeśli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

Art. 161.

Podżegacz i pomocnik przy popełnieniu przestępstwa podatkowego podlegają karze w granicach, przewidzianych dla danego przestępstwa. Art. 26 i 27 kodeksu karnego stosuje się odpowiednio.

Art. 162.

Przy wymiarze kary należy ocenić istotę popełnionego przestępstwa podatkowego, wysokość szkody, poniesionej przez Skarb Państwa na skutek przestępstwa, lub możliwość powstania szkody, na którą Skarb Państwa mógł być narażony, stosunki majątkowe, pobudki oraz sposób działania sprawcy, tudzież wszelkie okoliczności obciążające i łagodzące.

Art. 163.

Okoliczności obciążające zachodzą w szczególności:

- a) gdy sprawca popełnia przestępstwo umyślnie, po szczegółowych przygotowaniach, albo zapomocą środków, zdolnych do wprowadzenia w błąd władzy podatkowej lub bezpośrednio uniemożliwiających wymiar lub ściąganie przymusowe należnych podatków;
- b) gdy sprawca ukrywa księgi handlowe lub gospodarcze, trudni się zawodowo fałszywem ich sporządzeniem, lub posługuje się świadomie nieprawdziwymi księgami;
- c) gdy sprawca popełnia nowe przestępstwo podatkowe z tych samych pobudek lub należące do tego samego rodzaju co poprzednie;
- d) gdy przestępstwo podatkowe trwało dłużej niż dwa lata, choćby czyn występny polegał na zaniechaniu.

Art. 164.

Nakłanianie do czynu występny przez nadużycie w tym celu swego stanowiska kierowniczego lub wyzyskanie zależności materialnej bezpośrednio sprawcy stanowi okoliczność obciążającą dla podżegaczy.

Art. 165.

Za okoliczności łagodzące poczytuje się w szczególności:

- a) dokonanie czynu występny po raz pierwszy;
- b) przyznanie się do winy w toku dochodzenia i dobrowolne pokrycie uszczerbku, jaki poniósł Skarb Państwa;
- c) działania pod wpływem błędu, wskutek zaniechania, pod przymusem lub namową;
- d) stosunki rodzinne, zarobkowe i majątkowe oraz stopień niski wykształcenia, wiek młody lub niedorozwój umysłowy, ograniczające możność swobodnego kierowania postępowaniem, lub zmniejszające poczytalność.

Art. 166.

W przypadkach wyjątkowych, pozostawionych ocenie władzy orzekającej, zastosować można w sto-

unku do obwinionego nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet całkowite od niej uwolnienie.

Art. 167.

W razie zbiegu przestępstw podatkowych lub w razie zbiegu przestępstw podatkowych z przestępstwami innymi, nie podlegającymi niniejszej ordynacji, kary wymierza się osobno, jakby zbieg nie zachodził.

Art. 168.

§ 1. Za grzywny, nałożone na zastępcę spowodu naruszenia przepisów podatkowych, popełnionego w zakresie załatwiania spraw cudzych, odpowiada solidarnie zastąpiona osoba fizyczna lub prawna.

§ 2. Zastępcą w rozumieniu przepisu § 1 jest każdy, kto załatwia sprawy cudze, jako pełnomocnik, zarządca, pracownik lub w jakimkolwiek innym charakterze; nie jest jednak zastępcą opiekun, jak również kurator ubezwłasnowolnionego lub nieletniego usamowolnionego.

Art. 169.

Odpowiedzialność solidarną danej osoby należy ustalić w orzeczeniu karnem władzy skarbowej bądź też w wyroku sądowym.

Art. 170.

§ 1. Wykonanie orzeczeń karnych w części, dotyczącej wymiaru kary, podlega odroczeniu do czasu ich uprawomocnienia się. Władza skarbowa może jednak zarządzić zabezpieczenie orzeczonej grzywny, zarówno na majątku obwinionego jak również na majątku osoby odpowiedzialnej.

§ 2. Zarządzenie władzy skarbowej jest dostateczną podstawą do uzyskania zabezpieczenia sądowego.

Art. 171.

§ 1. Sprostowanie fałszywego zeznania, przed ujawnieniem czynu przestępnego przez władze skarbowe, uwalnia sprawcę od kary.

§ 2. To samo stosuje się do pomocników i podżegaczy, którzy bądź sprostowali fałszywe zeznanie, bądź powiadomili władze skarbowe o dokonaniu przestępstwa podatkowego przed jego ujawnieniem.

Art. 172.

Odpowiedzialność za przestępstwa podatkowe wygasa wskutek śmierci obwinionego, przedawnienia i zaniechania dochodzenia.

Art. 173.

§ 1. W razie śmierci obwinionego, dochodzenia nie wszczyna się, wszczęte zaś — umarza się.

§ 2. Grzywny, orzeczone prawomocnie przed śmiercią obwinionego, są ciężarem spadku. W tym przypadku przewidziana w art. 168 odpowiedzialność solidarna osoby zastąpionej pozostaje nadal w mocy.

Art. 174.

§ 1. Nie można wszcząć dochodzenia spowodu przestępstwa podatkowego, popełnionego przed pię-

ciu laty. Spowodu jednak przestępstwa, przewidzianego w art. 185, nie można wszcząć dochodzenia po upływie jednego roku od dnia popełnienia przestępstwa.

§ 2. Nie można wydawać orzeczenia skazującego, choćby postępowanie było już wszczęte, jeżeli od popełnienia przestępstwa podatkowego upłynęły terminy podwójne, w stosunku do wymienionych wyżej w § 1.

§ 3. Nie można wykonać kary, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia skazującego upłynęły terminy wymienione w § 2.

§ 4. W razie niemożności ustalenia ścisłej daty popełnienia przestępstwa podatkowego, wskazane terminy oblicza się od następnego roku kalendarzowego po roku, w którym czyn nastąpił.

§ 5. Przedawnienie biegnie pozatem niezależnie od jakichkolwiek innych warunków i nie ulega zawieszeniu lub przerwie.

Art. 175.

§ 1. Przed wydaniem orzeczenia, właściwa władza skarbową II instancji może nakazać zaniechanie dochodzenia ze względu na charakter czynu oraz okoliczności, towarzyszące popełnieniu przestępstwa podatkowego, zachowanie się obwinionego po popełnieniu przestępstwa oraz warunki ekonomiczne i dotychczasową niekaralność obwinionego.

§ 2. Ponowne wszczęcie dochodzenia, poprzednio zaniechanego, jest niedopuszczalne.

R o z d z i a ł II.

Część szczególna.

Art. 176.

Kto w zamiarze uchylecia od ustawowej powinności podatkowej siebie lub osoby zastępowanej w zeznaniu do podatku lub w załącznikach do zeznania, albo w oświadczeniu, wyjaśnieniu lub innym jakimkolwiek podaniu, albo też w odwołaniu lub w jakimkolwiek zgłoszeniu, złożonym w związku z odwołaniem — świadomie podaje lub potwierdza nieprawdziwe okoliczności, albo świadomie zataja cokolwiek, gdy działanie takie lub zaniechanie może się przyczynić do udaremnienia wymiaru, bądź do uszczuplenia należnego podatku, podlega karze grzywny w wysokości od jedno do dwudziestokrotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku lub karze aresztu do sześciu miesięcy, albo obu tym karom łącznie.

Art. 177.

Kto świadomie prowadzi nierzetelne księgi handlowe lub gospodarcze, podlega karze grzywny w wysokości od jedno do dwudziestokrotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku lub aresztu do sześciu miesięcy, albo obu tym karom łącznie.

Art. 178.

§ 1. Kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonuje zajęcie bez świadectwa przemysłowego lub na podstawie świadectwa przemysłowego niższej ceny

od tej, która się ustawowo należała, — podlega karze grzywny do wysokości trzykrotnej należności za świadectwo lub trzykrotnej różnicy między ceną właściwego i ceną posiadanego świadectwa.

§ 2. Kto utrzymuje skład bez karty rejestracyjnej — podlega karze grzywny do trzykrotnej należności za kartę rejestracyjną.

Art. 179.

Kto, jako sprzedawca energii elektrycznej, świadomie w celu uchylecia od ustawowej powinności podatkowej osoby własnej lub osób trzecich nie pobiera podatku przy poborze swojej należności lub pobiera go w niedostatecznej wysokości, — podlega karze grzywny w wysokości od jedno do dwudziestokrotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku.

Art. 180.

Kto, będąc płatnikiem nadzwyczajnego podatku od niektórych zajęć zawodowych, skutecznia nierzetelne zapisy do księgi przychodów i rozchodów, — podlega karze grzywny w wysokości od jedno do dwudziestokrotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku niezależnie od obowiązku zapłaty należności podatkowej.

Art. 181.

Kto, będąc obowiązany do potrącania lub inkasowania podatku na rzecz Skarbu Państwa, nie wpłaci do kasy urzędu skarbowego sum potrąconych lub zainkasowanych, podlega karze grzywny do 5.000 zł lub karze aresztu do 6 miesięcy, albo obu tym karom łącznie.

Art. 182.

Kto, prowadząc księgi handlowe lub gospodarcze, odmówił okazania ich, — podlega karze grzywny do trzech tysięcy złotych.

Art. 183.

Kto nie dopuszcza do przeprowadzenia oględzin lokalnych, kontroli (art. 93 § 4) lub lustracji przedsiębiorstw osoby do tego uprawnionej, lub stawia przeszkody w wykonaniu tych czynności, podlega, o ile za czyn ten nie grozi kara surowsza według kodeksu karnego, — karze grzywny do dwóch tysięcy złotych lub aresztu do trzech miesięcy, albo obu tym karom łącznie.

Art. 184.

§ 1. Kto, jako świadek przed biegły w swem zeznaniu lub opinii, złożonym przed władzą skarbową lub w dochodzeniu karnem podatkowym, poda świadomie nieprawdziwe fakty, mogące spowodować nieprawidłowy wymiar podatku, utrudnić dochodzenie karne, bądź spowodować zmianę kwalifikacji czynu występnego, — podlega karze grzywny do pięciu tysięcy złotych lub aresztu do sześciu miesięcy, albo obu tym karom łącznie.

§ 2. Złożenie fałszywego zeznania po zaprziesiężeniu pociąga dla sprawcy odpowiedzialność w myśl ogólnych przepisów kodeksu karnego.

Art. 185.

Kto nie uczyni zadość w wyznaczonym terminie bez dostatecznego usprawiedliwienia wezwaniu, poleceniu lub żądaniu władzy skarbowej, albo nakazowi, wynikającemu z przepisów ordynacji podatkowej lub innych ustaw podatkowych albo też rozporządzeń, wydanych na podstawie ordynacji podatkowej lub innych ustaw podatkowych, — podlega karze grzywny do 500 zł.

DZIAŁ II.

POSTĘPOWANIE KARNE.

Rozdział I.

Wszczywanie, prowadzenie postępowania karnego i wydawanie orzeczeń.

Art. 186.

§ 1. Wszczywanie i prowadzenie postępowania karnego oraz wydawanie orzeczeń karnych należy do kompetencji władzy skarbowej I instancji, właściwej dla wymiaru podatku.

§ 2. Jeżeli przestępstwo ujawnione zostało przez inną władzę skarbową, należy sprawę przekazać właściwej władzy skarbowej.

§ 3. Jeżeli władza skarbową uzna, że za przestępstwo należałoby wymierzyć karę aresztu, to przerywa dochodzenie i sprawę kieruje do właściwego sądu.

Art. 187.

Wszystkie władze państwowe i samorządowe oraz ich organa obowiązane są w zakresie ścigania przestępstw podatkowych udzielać władzom skarbowym pomocy, a gdyby one natrafiły na ślad popełnienia przestępstwa podatkowego, obowiązane są donieść o tem właściwym władzom skarbowym, a tymczasem dopełnić tych czynności, jakie okażą się konieczne dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa.

Art. 188.

W sprawach o przestępstwa, przewidziane w art. 185, wymierzenie kary może nastąpić bez przeprowadzenia dochodzenia karnego. Grzywny z art. 185 wymierza ta władza skarbową, względem której popełniono przestępstwo.

Art. 189.

§ 1. Władza skarbową obowiązana jest należycie rozważyć całokształt materiału dowodowego, tudzież uwzględnić ze ścisłą bezstronnością wszystkie dowody tak na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

§ 2. Wiadomości i dokumenty, których treści nie przedstawiono obwinionemu, nie mogą stanowić podstawy orzeczenia, wyjąwszy przypadki zaoczności.

Art. 190.

§ 1. Przed wydaniem orzeczenia karnego władza skarbową obowiązana jest przesłuchać protokólnie obwinionego, którego należy wezwać w tym charakterze w terminie nie krótszym od dni 7-miu, licząc od dnia następnego po doręczeniu wezwania.

§ 2. Wezwanie do przesłuchania ma być doręczone do rąk własnych obwinionego, a gdyby to nie dało się skutecznie, należy stosować ogólne przepisy art. 151. Wezwanie powinno zawierać pouczenie o skutkach niestawiennictwa.

Art. 191.

W razie stwierdzenia przy dokonywaniu lustracji przedsiębiorstw (ogłędziny lokalne) przestępstwa podatkowego protokół sporządza się niezwłocznie na miejscu wykrycia przestępstwa.

Art. 192.

Władza skarbową I instancji po sporządzeniu protokołu, stwierdzającego przestępstwo, zagrożone karą grzywny z art. 178, zarządza zamknięcie zakładu handlowego lub przemysłowego, prowadzonego bez świadectwa, o ile w ciągu dni 30 po sporządzeniu protokołu świadectwo nie zostanie nabyte; postanowienie to traci moc z chwilą nabycia właściwego świadectwa przemysłowego.

Art. 193.

Jeżeli obwiniony bez dostatecznego usprawiedliwienia nie stawia się celem przesłuchania go w terminie, lub nie złoży wyjaśnień pisemnych, orzeczenie zapada zaocznie.

Art. 194.

Przy przesłuchaniu obwinionego należy powiadomić go o dotychczasowych wynikach dochodzenia oraz przedstawić mu dowody winy zebrane przeciw niemu.

Art. 195.

Przepisy, określające zbieranie materiału dowodowego w postępowaniu wymiarowym, stosuje się odpowiednio w postępowaniu karnem, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 196.

§ 1. W toku postępowania karnego tak sądowego, jak przed władzami skarbowymi, osoba odpowiedzialna w myśl art. 168 korzysta ze wszystkich uprawnień, służących obwinionemu; niestawiennictwo jej nie jest jednak przeszkodą do rozstrzygnięcia sprawy i nie czyni orzeczenia w stosunku do niej zaocznem.

§ 2. Osoby odpowiedzialnej nie wolno badać w charakterze świadka lub biegłego.

Art. 197.

Orzeczenie wydaje się na piśmie.

Art. 198.

Jeżeli wysokość kary zależna jest od rozmiaru uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie po-

datku, orzeczenie karne wydać należy po wymiarze uszczuplonego podatku przez właściwą władzę wymiarową.

Art. 199.

Orzeczenie karne zawiera:

- a) nazwę władzy orzekającej,
- b) imię i nazwisko obwinionego,
- c) określenie istoty czynu występnego,
- d) powołanie podstawy prawnej,
- e) wymiar grzywny; jeśli grzywnę wymierzono według wielokrotności podatku — określenie tej podstawy; jeśli grzywna podlega zamianie na areszt (art. 10 prawa o wykroczeniach w związku z art. 158 § 2 i art. 159 ordynacji podatkowej) — wymiar aresztu zastępczego,
- f) uzasadnienie, w którym należy przedstawić stan faktyczny, zebrane środki dowodowe oraz także okoliczności łagodzące i obciążające,
- g) pouczenie o środkach prawnych,
- h) datę i podpis władzy orzekającej.

Art. 200.

Władza skarbową, która nałożyła grzywnę, podlegającą zamianie na areszt zastępczy (art. 199 pkt. e), postanawia o wykonaniu kary aresztu zastępczego; o wykonanie zwraca się do sądu grodzkiego miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu skazanego.

R o z d z i a ł II.

Środki odwoławcze.

Art. 201.

§ 1. Od orzeczenia karnego, wydanego przez władzę skarbową, może skazany albo wnieść odwołanie w terminie zawitym czternastodniowym od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia karnego do władzy skarbowej, albo też zażądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, stosownie do art. 640 i następnych kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Wybór jednego z powyższych środków odwoławczych powoduje utratę prawa do wniesienia drugiego, choćby obwiniony wniesiony środek cofnął.

§ 3. Żądanie skierowania sprawy na drogę sądową, zgłoszone przez jednego ze współobwinionych, pociąga za sobą odstąpienie sprawy sądowi także w stosunku do obwinionych, którzy złożyli odwołanie do izby skarbowej.

§ 4. Odwołanie należy wnieść do tej władzy, która wydała orzeczenie.

§ 5. Przepis art. 111 stosuje się odpowiednio do odwołań od orzeczeń karnych, którymi nałożono grzywny na podstawie art. 178 i 185.

Art. 202.

Odwołanie lub żądanie skierowania sprawy na drogę sądową, złożone przez osobę odpowiedzialną

(art. 16S), należy traktować tak, jakby je złożył obwiniony.

Art. 203.

§ 1. Izba skarbową orzeka na podstawie dowodów, zebranych w I instancji; może jednak zarządzić uzupełnienie postępowania przez władzę I instancji, bądź uzupełnienie to sama przeprowadzić.

§ 2. Orzeczenie izby skarbowej albo zatwierdza orzeczenie I instancji, albo je zmienia na korzyść skazanego, niewinniając go lub zmniejszając karę, albo też uchyla całkowicie orzeczenie I instancji spowodu istotnych wadliwości i nakazuje przeprowadzenie na nowo postępowania w I instancji.

§ 3. Od orzeczeń, wydanych przez izbę skarbową, nie służy żaden środek odwoławczy.

Art. 204.

Przeciw odrzuceniu odwołania, jako spóźnionego, może skazany wnieść zażalenie do izby skarbowej za pośrednictwem władzy skarbowej I instancji w terminie zawitym 7 dni po dniu otrzymania postanowienia odrzucającego.

Art. 205.

§ 1. Jeżeli odwołanie od orzeczenia karnego wniesiono w przepisany terminie, władza skarbową I instancji przesyła je władzy skarbowej II instancji wraz z aktami.

§ 2. Na skutek podanego w przepisany terminie wniosku o skierowanie sprawy na drogę sądową władza skarbową przesyła akta sprawy właściwemu sądowi.

Art. 206.

Wydane w postępowaniu karnym orzeczenie sądu, którym bądź uniewinniono obwinionego dla braku podmiotowych cech przestępstwa bądź umorzono postępowanie, — nie ma wpływu na należność podatkową. O tej należności orzekają w postępowaniu wymiarowym i odwoławczym władze skarbowe.

R o z d z i a ł III.

Wznowienie.

Art. 207.

§ 1. Postępowanie karne, zakończone prawomocnym skazującym orzeczeniem władzy skarbowej, może być wznowione na wniosek skazanego, jeśli dodatkowo wyjdą najaw nowe nieznanne dotychczas okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, stwierdzające, że skazany jest niewinny lub że powinien ulec karze niższej od orzeczonej.

§ 2. Wniosek o wznowienie może być zgłoszony w ciągu pięciu lat po upływie roku, w którym skazujące orzeczenie stało się prawomocnym.

§ 3. Wniosek rozstrzyga izba skarbową, która zarządza w razie potrzeby sprawdzenie wskazanych we wniosku okoliczności.

§ 4. W razie uwzględnienia wniosku o wznowienie postępowania izba skarbową uchyla orzeczenie karne i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia władzy I instancji, która wydała uchylone orzeczenie. W nowym orzeczeniu nie może być nałożona cięższa kara od kary wymierzonej w pierwszym orzeczeniu.

C Z Ę Ś C V.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

D Z I A Ł I.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

Art. 208.

§ 1. Przepisy karne ordynacji niniejszej stosuje się również do przestępstw podatkowych, popełnionych przed wejściem jej w życie.

Przepis ten nie ma zastosowania do spraw w dniu wejścia w życie ordynacji już umorzonych lub rozstrzygniętych, choćby tylko w I instancji. W sprawach tych należy postępować według przepisów dotąd obowiązujących; wznowienie jednak następuje i w tych sprawach stosownie do przepisów niniejszej ordynacji.

§ 2. Za przestępstwa podatkowe, popełnione przed wejściem w życie ordynacji niniejszej, w żadnym razie nie może być wymierzona kara surowsza od kary, przewidzianej dotychczasowymi przepisami.

Art. 209.

§ 1. Wymiary podatkowe, będące w dniu wejścia w życie ordynacji niniejszej w toku załatwienia, uskuteczniają władze, wymienione w art. 7, przy zastosowaniu przepisów dotychczas obowiązujących.

§ 2. Do załatwienia odwołań, nie rozstrzygniętych w dniu wejścia w życie ordynacji niniejszej, powołana jest władza, określona w art. 7 lub 8; postępowanie jednak odwoławcze odbywać się ma według przepisów dotychczas obowiązujących.

§ 3. Wymiary dodatkowe z przyczyn, zaszytych przed dniem wejścia w życie ordynacji niniejszej, a ujawnionych po tym dniu, mają być dokonywane w myśl przepisów niniejszej ordynacji.

Art. 210.

§ 1. W stosunku do przedawnień prawa do wymiaru, rozpoczętych przed wejściem w życie ordynacji podatkowej, a w dniu tym według dotychczasowych przepisów jeszcze nieukończonych, stosuje się przepisy ordynacji podatkowej z tem, że początek i przerwanie przedawnienia ocenia się według dotychczasowych przepisów, o ile chodzi o czas przed wejściem w życie ordynacji podatkowej.

§ 2. W przypadku, gdy według dotychczasowych przepisów prawo do wymierzenia podatku nie uległo przedawnieniu, — bieg terminu, przewidzianego w art. 99, liczy się od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Art. 211.

Przepisy art. 125 § 2 w sprawie oprocentowania nadpłat nie dotyczą kwot nadmiernie lub nienależnie wpłaconych przed wejściem w życie ordynacji niniejszej.

Art. 212.

§ 1. W stosunku do przedawnień prawa ściągania należności podatkowych (art. 124), rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1936 r., a w dniu tym według dotychczasowych przepisów jeszcze nieukończonych, stosuje się przepisy ordynacji podatkowej z następującymi ograniczeniami:

- a) początek i przerwanie przedawnienia ocenia się według dotychczasowych przepisów, o ile chodzi o czas przed dniem 1 stycznia 1936 r.;
- b) jeżeli termin przedawnienia według ordynacji podatkowej jest krótszy niż według dotychczasowych przepisów, bieg przedawnienia rozpoczyna się z dniem 1 stycznia 1936 r.; jeżeli jednak przedawnienie nastąpiłoby przy uwzględnieniu początku i terminu przedawnienia, określonych w dotychczasowych przepisach, wcześniej — przedawnienie następuje z tym wcześniejszym terminem.

§ 2. W przypadku, gdy według dotychczasowych przepisów prawo do ściągania należności nie uległo przedawnieniu — bieg terminu, przewidzianego w art. 124, rozpoczyna się z dniem 1 stycznia 1936 r.

Art. 213.

§ 1. Art. 21, 22, 48 — 51, 118, 123, 125 mają zastosowanie również do opłat stemplowych, oraz do podatków: spadkowego i od darowizn.

§ 2. Art. 168, 169, 170, 173, 196 i 202 mają zastosowanie w zakresie przestępstw, przewidzianych w art. 40 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 64, poz. 404).

Art. 214.

Uprawnienia, służące Ministrowi Skarbu na zasadzie ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o spłacie zaległości podatkowych oraz zaległych składek i opłat na rzecz niektórych publiczno-prawnych instytucyj ubezpieczeń (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 50, poz. 336), pozostają nadal w mocy.

D Z I A Ł II.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Art. 215.

§ 1. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

§ 2. Upoważnia się Ministra Skarbu do wydania jednolitych tekstów przepisów o państwowych podatkach, do których stosuje się ordynacja niniejsza, z nową numeracją artykułów, z uwzględnieniem zmian, wynikających z ordynacji niniejszej oraz z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia w drodze obwieszczenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitych tekstów.

Art. 216.

§ 1. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Państwa z dniem 1 października 1934 r.

§ 2. Z tym dniem tracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy w materiałach, uregulowanych w ordynacji niniejszej.

W szczególności tracą moc przepisy:

- a) art. 7 i 8 ustawy z dnia 17 grudnia 1931 r. o państwowym podatku od energii elektrycznej (Dz. U. R. P. Nr. 112, poz. 880);
- b) art. 27, 28, 29, 34, 40 — 55, 57 — 75, 76 ustęp pierwszy, drugi, trzeci, czwarty i ustęp ostatni p. 1 i 2, 77 — 80, 82 — 93, 96 — 106, 108 — 119 i 123 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 17, poz. 110);
- c) art. 30 — 75, 83 ustęp drugi, 85, 86, 87 ustęp ostatni, 90 — 108, 113 — 124, 126 i 128 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 58, poz. 411);
- d) art. 5 — 7, 9, 13 i 14 ustawy z dnia 19 grudnia 1931 r. o nadzwyczajnym podatku od niektórych zajęć zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 112, poz. 882);
- e) art. 39 — 53 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o podatku od kapitałów i rent (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 517);
- f) ordynacja podatkowa Rzeszy z dnia 13 grudnia 1919 r. (Dz. U. Rzeszy, str. 1993).

§ 3. W ustawie z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 17, poz. 110) wprowadza się zmiany następujące:

- a) art. 3 ustęp ostatni otrzymuje brzmienie następujące: „Urząd Skarbowy może wyjątkowo zwolnić od podatku przemysłowego od obrotu ubogich płatników, których podatek nie przenosi kwoty rocznej 100 zł”;
- b) w art. 36 ustęp pierwszy skreśla się oznaczenie „(art. 27)”;
- c) w art. 38 dodaje się ustęp drugi treści następującej: „Zakłady handlowe i przemysłowe oraz oddzielne składy winny być zaopatrzone w znaki (szyldy), umieszczone w miejscach widocznych”.

§ 4. W ustawie o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 58, poz. 411) wprowadza się zmiany następujące:

- a) w art. 79, ustęp drugi, końcowe wyrazy: „podany w art. 54” zastępuje się wyrazami: „ustalony przez Ministra Skarbu”;
- b) w art. 82, ustęp pierwszy, wyrazy: „do przewodniczącego komisji szacunkowej, względnie władzy skarbowej” zastępuje się wyrazami: „do władzy skarbowej”;
- c) w art. 83, ustęp pierwszy, wyrazy: „przewodniczący komisji szacunkowej” zastępuje się wyrazami: „urząd skarbowy”;
- d) w art. 84, ustęp drugi, wyrazy: „komisja szacunkowa” zastępuje się wyrazami: „urząd skarbowy”.

§ 5. W art. 50 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 41, poz. 413) pierwsze trzy ustępy zastępuje się zdaniem następującym: „Doręczenie nakazów płatniczych, jako też innych decyzji, wydanych przez władzę skarbową w zakresie ustawy niniejszej, następuje w sposób, przepisany w art. 147 — 152 i 154 ordynacji podatkowej”.